



Η ΦΥΣΙΣ

**ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ**

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' - ΤΟΜΟΣ Γ' - ΕΤΟΣ 20 ΔΙΕΥΘ. ΕΚΔΟΤΗΣ : ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ
 Συνδρομή Ἐσωτερικοῦ δρ. 16 ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὀδὸς Σωκράτους ἀρ. 2 καὶ
 Συνδρομή Ἐξωτερικοῦ φρ. 20 Ἔργατι Ἰπ. Οἰκονομ. καὶ Ναυτικῶν

ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

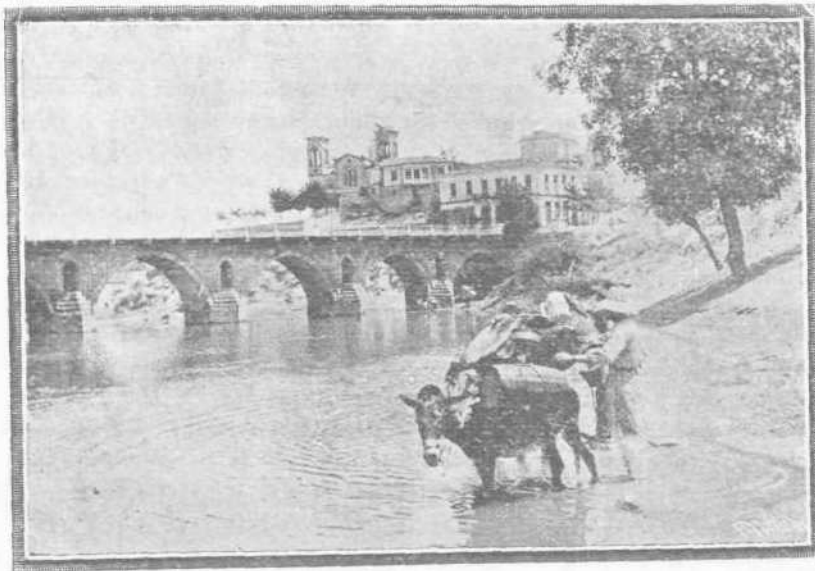
«Ὡ θάνατε ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυνον
 ἔστιν ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρ-
 χουσιν αὐτοῦ». (Σειράχ).

Σπανίως ἢ μᾶλλον σπανιώτατα ποιούμεθα λόγον περὶ θανάτου, γεγονότος ἀιαιοδράστου καὶ ἀναμφισβητήτου. Ἀποφεύγομεν συνηθῶς τὸν περὶ τοῦτου λόγον, ὥσει ἂν προσῆκειτο περὶ συμβάντος ἀσημάιτου καὶ πολὺ ἀφ' ἡμῶν ἀπέχοντος, ἐν ᾧ καθ' ἑκάστην ὑπ' αὐτοῦ ἀπειλούμεθα, καὶ συνεχῶς οἱ περὶ ἡμᾶς φίλοι, γνωστοὶ καὶ συγγενεῖς, ὁ εἰς κατοπιν τοῦ ἄλλου ὑποκύντουσιν εἰς τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ καὶ κυριότητα, ἀναμένοντες ἵνα τοῦ χρόνου προϊόντος φθάσῃ καὶ ἡ σειρὰ ἡμῶν ἢ ἀναπόφευκτος. Δὲν ἐν-

* Ἀπόσπασμα ἐκ διαλέξεως γενομένης ἐν τῷ συλλόγῳ «Ἀνάπλασις».

θυμούμεθα δὲ συνεχῶς τὸν θάνατον, διότι ὡς λέγει ὁ σοφὸς τοῦ Ἰσραὴλ διδάσκαλος, εἶνε πικρὰ καὶ θλιβερὰ ἡ ἀνάμνησις του, καὶ μάλιστα εἰς ἀνθρώπων εἰρηνεύοντα καὶ εδημεροῦντα· «Ὡ θάνατε ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυνον ἔστιν ἀνθρώπων εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ».

Εὐλόγως δὲ τοῦτον ἀποφεύγομεν καὶ ἀποτροπιαζόμεθα, διότι εἶνε διέθριον καὶ ἀνεπαρόρθωτον κακόν. Ὅπουδῆποτε ἐνοσκήπει προκαλεῖ θρήνους καὶ οἰμωγὰς, ἐμποεῖ τρόμον καὶ φρίκην. Ἀπέναντι τοῦ θανάτου καὶ ὁ ἀκατάπληκτος κακοῦργος ὠχρῖα, καὶ ὁ λεοντόθυμος στρατάρχης δειλιᾷ, καὶ ὁ ἀτρόμητος ἦρωσ ἀδημονεῖ, καὶ ὁ τολμηρότερος τῶν θνητῶν τρέμων παρίσταται, καὶ δικαίως· διότι ἐν τῷ θανάτῳ καὶ διὰ τοῦ θανάτου πάσεται πᾶσα κίνησις καὶ ζωὴ, πᾶσα ἀπόλαυσις καὶ ἡδονή. Πάσεται ἡ καρδία πάλλουσα καὶ κινουμένη, ἀπόλλυται ἡ ζωικὴ θερμοότης, ἐκλείπει ἡ εὐχροια καὶ ἡ εὐ-



Λ Α Ρ Ι Σ Σ Α

* Ἀπομνημόσυνη ἀπὸ τοῦ Πηγίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ

κίνησι τῶν μελῶν, καὶ ἀντὶ αὐτῶν ἀναφαίνε-
ται ἡ νεκρική ἀκαμψία, καὶ μετ' αὐτῆς ὠχρὸς
καὶ πελιδνὸς πέπλος περικαλύπτει ἅπαν τὸ σῶ-
μα, καθιστῶν αὐτὸ ψυχρὸν καὶ πλαδαρόν.
Μετὰ δὲ ταῦτα, ὀλίγων παρελθουσῶν ἡμερῶν,
ἐπέρχεται ἐμφωνηματώδης ἐξόγκωσις ὅλου τοῦ
σώματος, χαλάρωσις καὶ μαλάκυνσις ὄλων τῶν
ισιῶν καὶ τέλος μετὰ τὰ πρῶτα ταῦτα φαινόμενα
τῆς σήψεως καὶ καταστροφῆς, ἀκολουθεῖ παν-
τελής διάλυσις καὶ ἀποσύνθεσις. Εὐλόγος ἄρα
καὶ φυσικωτάτη ἡ ἐπὶ τῷ θανάτῳ θλίψις καὶ
ἀδημονία. Εἰς τὰ ὄμματα μάλιστα τοῦ εὐδαιμο-
νοῦντος ἀνθρώπου καὶ μόνη ἡ μνήμη τοῦ θα-
νάτου λύπην ἀλγεινὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ προ-
ξενεῖ, καὶ εἰς πικρίαν τὰς ἡδονὰς αὐτοῦ μετα-
βάλλει.

Καὶ τίς τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠορᾶν τὴν
πικρίαν ταύτην τὴν ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ δὲν
ἔρρευσαν πικρὰ δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του
ἕνεκα αὐτοῦ; Ποῖος φιλόστοργος πατήρ δὲν ἐ-
λυπήθη καὶ δὲν ἐθρήνησε, ἀναρπαζόμενα βλέ-
πων τὰ φίλατα αὐτῷ καὶ προσφιλέστατα πρό-
σωπα; Ποῖα φιλότεκνος μήτηρ δὲν δάκνεται
τὴν καρδίαν καὶ δὲν δδύρεται πικρῶς, ἐξαφα-
νιζόμενα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὰ πολυπόθητα
αὐτῆς τέκνα βλέπουσα; Ποῖος υἱὸς ἢ ποῖα κό-
ρη θὰ μένουσιν ἀδάκρυτοι, προσφιλεῖ πατέρα ἢ
μητέρα θνήσκοντα δρῶντες;

Πόθεν ὁ θάνατος;

Ἄλλὰ τίμη τρόπον ὁ ἀμείλικτος οὗτος καὶ ἀ-
κόρεστος τῆς ἀνθρωπότητος δῆμος καὶ δλετήρ
παρεσιήλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ πόθεν ἐπὶ τοῦ
ἀνθρώπου τοσαύτην ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν ἔλαβε;
«Τοῦτο τὸ κρῖμα, λέγει ἡ Θεία Γραφή, παρὰ
Κυρίου πάση σαρκί». (Σειράχ Μ'. 4).

Ὅστε παρὰ Θεοῦ ὁ θάνατος τὴν ἀρχὴν
ἔσχεν, ἐξ οὗ πηγάζει καὶ ἡ ζωὴ. Πρέπει ὅμως
να γινώσκωμεν, ὅτι πάντων Δεσπότης καὶ τῆς
ζωῆς χορηγὸς ἀθάνατον κυρίως ἐν ἀρχῇ τὸν
ἀνθρώπον κατεσκεύασε, τὸν ὁποῖον ἠλάττωσε
βραχύ τι παρ' ἀγγέλοις, κατὰ τὸν ψαλμοῦδόν,
δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανώσας αὐτὸν καὶ κα-
ταστήσας κύριον καὶ ἐξουσιαστήν ἐπὶ τὰ ἔργα
τῶν χειρῶν του. Ἐπειτα ὅμως κατεδίκασεν αὐ-
τὸν εἰς θάνατον δικαίως, ὡς παραβάντα τὴν
θεῖαν ἐντολὴν καὶ τῆς θείας πειθαρχίας ἀπο-
στατήσαντα· ὅθεν καὶ ἤκουσε τὴν φοβερὰν ἀπό-
φασιν· «Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ». «Τὰ γὰρ
ὄψωνα τῆς ἁμαρτίας θάνατος» λέγει ὁ Ἀπό-
στολος Παῦλος· τοῦτίσιν ὁ καρπός, τὸ κέρδος
τῆς ἁμαρτίας εἶνε ὁ θάνατος, εἰς τὸν ὁποῖον
κατεδικάσθησαν οἱ πρωτόπλαστοι, καὶ οὖν αὐ-
τοῖς κατεκρίθη ἅπαν τὸ ἐξ αὐτῶν ἀνθρώπινον
γένος, ὡς ἐκ φύτρας ἁμαρτωλοῦ προελθόν, κα-
θὼς καὶ τὰ ἐκ πηγῆς μολυνθείσης προερχόμενα
ὑδάτα μεμολυσμένα τυγχάνουσιν. Ὅθεν ἕκαστοι
πᾶσιν ἀπαξάπλως καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας

«ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἕπαξ ἀποθανεῖν».
(Παῦλος).

Καίτοι ὅμως ὁ θάνατος τῇ θείᾳ νεύσει καὶ
προσάξει εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν, οὐχ ἦτιον
ὁμολογητέον, ὅτι ὁ πανάγαθος Πλάστης καὶ
Θεὸς ἐξ οἰκείας φιλανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος
ἀρχῆθεν «ἔκτισε τὸν ἀνθρώπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ,
ὡς μαρτυρεῖ ἡ θεία Γραφή, καὶ εἰκόνα τῆς
ἰδίας ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν· φθόνον δὲ δια-
βόλου θάνατος εἰσηλθεν εἰς τὸν κόσμον (Σο-
λωμ. β'. 23). Ὅστε ὁ θάνατος ὑπεισηλθε κυ-
ρίως εἰς τὸν κόσμον φθόνου καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ
πονηροῦ πνεύματος, παραχωρήσει δὲ καὶ ἐπι-
νεύσει τοῦ πάντων Δημιουργοῦ διὰ τοῦ ἀνθρώ-
που ἀπειθείαν, καὶ «εἶνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνα-
τον γένηται» ὡς δρθῶς δοξάζει ἡ ἁγία ἡμῶν
Ἐκκλησία. Ἐκτοτε δὲ ἀδιακόπως ὁ ἀνηλεὴς
θάνατος κατασπαράσσει πάντας, καὶ κατὰ πάν-
τα τὰ πικρὰ αὐτοῦ καὶ θανατηφόρα ἐκσπενδο-
νίζει βέλη. Οὐδεὶς ἄρα τῶν ἀνθρώπων δύναιται
να διαφύγῃ τὴν ἄμαχον τοῦ θανάτου δεσπο-
τείαν καὶ ἀπεριόριστον ἐξουσίαν· οὐδεὶς, οὐδα-
μοῦ, οὐδέποτε. Ἀπόφασις αὖτις θεία καὶ ἀμε-
τάκλητος παρὰ τοῦ Παντοδυνάμου ἐξενεχθεῖσα·
«Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει».

Κόνις τὰ πάντα καὶ ὄθορά.

Πάντα λοιπὸν τὰ ἀνθρώπινα πλὴν τῆς ἀθα-
νάτου ψυχῆς ἐκ γῆς ληφθέντα εἰς γῆν ἀπέρ-
χονται. Ἐν τῷ τάφῳ ἀναποδράστως ἐκμηδενί-
ζεται πᾶν ἀνθρώπινον κλέος καὶ μεγαλεῖον, πᾶς
πλοῦτος καὶ δόξα, πᾶσα ὑπέροχος σοφία καὶ
ἱκανότης, πᾶσα τέχνη καὶ ἐπιστήμη, πᾶσα ἐμ-
πειρία καὶ πολυδυσσοσύνη, πᾶσι σωματικῇ ρώμῃ
καὶ ἐδεξία, πᾶν εὐπλασιον καὶ περικαλλὲς σῶ-
μα, καὶ ἐν γένει πᾶν ἕκτακτον καὶ ἐπιζήλον
πλεονέκτημα. Ἐκατομύρια ὅλα ἀνθρώπινων
πλασμάτων ἀνοικτιμῶνως εἰς τὸν τάφον κατέρ-
χονται καὶ ἐκμηδενίζονται. Ἀένναος τελεῖται
ἀπόλεια καὶ καταστροφή ἀνθρώπινων ὄντων
πάσης ἡλικίας καὶ τάξεως. Ὀλόκληρον σχεδὸν
νεκροταφεῖον ἀποτελεῖ σύμπας ὁ κόσμος. Ὅπου-
δήποτε γῆς καὶ ἂν φέρωμεν τὸ βῆμα, μόριον
κόνεως ἀποσυντεθείσης ὑπάρξεως ἀσυναίσθη-
τως θὰ συναντήσωμεν.

Καθ' ἕκαστον δευτερόλεπτον ἐπὶ τῆς ὅλης
γῆντις σφαίρας κατὰ στατιστικὸν ὑπολογισμόν
ἀποθνήσκει ἐν ἀνθρώπινον ὄν, ἦτοι 86,400
καθ' ἡμέραν, ἢ περὶ τὰ 32 περίπου ἑκατομύ-
ρια κατ' ἔτος. «Ἡ Γῆ τὴν ὁποίαν κατοικοῦ-
μεν, λέγει ὁ πολὺς Φλαμαριών, σχηματίζεται
ἐν μέρει ἐκ τῶν μυριάδων ἔγκεφάλων, οἷνες
ποιεῖ ἐνόουν, ἐκ τῶν μυριάδων ὀργανισμῶν οἰ-
τινὲς ποιεῖ ἔζων. Περιπατοῦμεν ἐπὶ τῶν προ-
γόνων ἡμῶν, ὡς ἄλλοι ἐφ' ἡμᾶς περιπατήσουσι.
Τὰ μέτωπα τῶν μεμελετηκότων, τὰ ὄμματα
ἄπερ ἔβλεπον ποιεῖ, ἐμειδίω, ἔκλαιον, τὰ στό-
ματα ἄπερ ἔφαλλον τὸν ἔρωτα, τὰ ῥόδινα χεῖλη

καὶ τὰ ἀλαβάστρινα στέφρα, τῶν μητέρων αἰ-
γαστέρεις, τῶν ἐργατῶν οἱ βραχιόνες, τῶν μα-
χητῶν οἱ μυῶνες, τῶν ἠτιηθέντων τὸ αἷμα, τὰ
παιδιά καὶ οἱ γέροντες οἱ χρηστοὶ καὶ οἱ μο-
χθηροί, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πένητες, πᾶν ὄν ζῆ-
σαν, πᾶν ὄν σκεψόμενον ὑπὸ τὴν αὐτὴν κεῖται
γῆν».

Τοιοῦτος ὁ ἀνθρώπος καὶ τοιαύτη ἡ ἐπικλυ-
σθεῖσα μοῖρα τοῦ πολυπαθοῦς καὶ πολυπλάγ-
κτου αὐτοῦ βίου. Παραπλεύρωσ τοῦ θανάτου
βαδίζει καὶ τῷ τάφῳ παροικεῖ. Τὸ ζωηρὸν αὐ-
τοῦ σκῆνος ἀκατασχέτως πρὸς τὸν τάφον ἐπέ-
γεται, καὶ τῇ φθορᾷ καὶ τῇ σήψει ἀμετακλήτως
ἀκολουθεῖ. Εὐλόγος λοιπὸν ὁ ἐπὶ τοῦ θανάτου
φόβος καὶ σφοδρὰ ἡ ἐπὶ τούτου θλίψις καὶ
δδύνη.

Ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

Οὐχ ἦτιον ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς ὁ εὐσεβὴς
καὶ δικαίως καὶ σωφρόνως τὸν βίον διανύων,
οὐδόπως πρέπει νὰ φοβῆται τὸν θάνατον, διότι
κατὰ τὰς ἀπειθεῖς τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου διαβεβαιώ-
σεις ὁ εἰς αὐτὸν πιστεύων καὶ ἐναρέτως διάγων
«μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν»
διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παραγ-
γέλλει ἡμῖν, ἵνα μὴ λυπούμεθα ὑπερβολόντως
ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν οἰκείων καὶ ἀγαπητῶν ἡμῖν
προσώπων, διότι θὰ ἐπανίδωμεν αὐτοὺς καὶ
πάλιν ἡμέραν τινα ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ καὶ ἀφθαρ-
σίᾳ διατελοῦντας, εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ εὐδαί-
μονα· «Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ περὶ
τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπεῖσθε, καθὼς καὶ
οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύο-
μεν, ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὐτως καὶ
ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει
οὖν αὐτῶν». Τοῦτο οὐτως ἐχόντων καὶ ὑπὸ τῆς
Ἁγίας Γραφῆς βεβαιουμένων, οὐδεμίαν πρέπει
νὰ ἐμφιλοχωρῇ ἀμφιβολία, ὅτι ὁ θάνατος, ὁ
τόσον τοῖς πολλοῖς φοβερός καὶ φρικώδης διὰ
τοὺς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν γνησίως πιστεύοντας,
οὐ μόνον ἐστὶν ἀπαλλαγὴ καὶ μετάθεσις ἀπὸ
τῶν ἀνιστῶν καὶ πικριῶν τοῦ βίου ἐπὶ τὰ χρη-
σιότερα καὶ θυμηδέστερα, ἀλλὰ καὶ μετὰ βίας
αὐτῶν ἀπὸ τῶν φθαρτῶν καὶ προσκαιρῶν, ἐπὶ
τὰ ἀφθάρτα καὶ αἰώνια. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει
νὰ ὀλοφνερῶμεθα ἀπαρηγόρητοι ἐπὶ τῷ θανάτῳ
προσφιλῶν ἡμῶν καὶ πολυτίμων ὑπάρξεων, ὡς
οἱ λοιποὶ θνητοὶ οἱ ἐν ἀπιστίᾳ καὶ ἀπογνώσει
ζῶντες καὶ μὴ προσδοκῶντες νὰ ἐπανίδωσιν ἐν
τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων τὰ ποθητὰ αὐτοῖς
ὄντα. Ὁ θάνατος ἄρα διὰ τοὺς ἀληθῶς καὶ
γνησίως πιστεύοντας εἶνε λιμὴν γαλήνης καὶ
ἀνάπαυσις ἀπέραντος· εἶνε καταφύγιον ἀσφαλές
καὶ ἀπρόσβλητον, εἶνε τέρμα αἰώνιον τῶν μό-
χθων καὶ ταλαιπωριῶν τοῦ βίου. Εὐκταῖος λοι-
πὸν καὶ ποθητὸς ὁ τοιοῦτος θάνατος. Εὐτυχὴς
δὲ καὶ τρισυευδαίμων ὁ διὰ τοιοῦτον χριστιανικοῦ
θανάτου τὸν βίον μεταλλάξας. Μόνος φοβερός



Ι. ΠΑΠΑΔΗΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ὁ ἀποθανὼν ἀρχηγὸς τοῦ στρατιωτικοῦ οἴκου
τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως

καὶ ἀποτρόπαιος καὶ αἰωνίου ἀπωλείας πρόξενος
εἶνε ὁ θάνατος τῶν δυσσευῶν καὶ ἀπίστων, τῶν
ὑβριστῶν καὶ βλασφημῶν, τῶν μοχθηρῶν καὶ
δολίων, καὶ ἐν γένει τῶν ἐν ἁμαρτίαις καὶ πα-
ρανομίαις τὸν βίον καταλύοντων. Περὶ τῶν οὗ-
τως ἀποθνησκόντων εἶπεν ὁ Δαυὶδ «Θάνατος
ἁμαρτωλῶν πονηρός».

Χ. Κ. Μακοῦς

Διδάκτωρ Θ. καὶ Ἱατρικῆς





ΠΩΣ
ΓΕΝΝΩΝΤΑΙ
ΑΙ
ΦΙΛΙΑΙ

Ἐκ τῶν τοῦ De Amicis

Εἶσιν ὁμοίαι αἱ διαφοραὶ μέγισται, ἐπίσης μεταξὺ ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἐν τῇ δεξιότητι τοῦ συνάπτειν νέας φιλίας.

Τύποι, οὓς εἶνε ἀφελίμων νὰ γνωρίζω τις· τινές, ἐπὶ παραδείγματι, φθάσαντες εἰς ἡλικίαν τινά, σταματῶσιν, οὐδαμῶς ἔνεκα ἀντιπαθείας πρὸς τοὺς ἑαυτῶν ὁμοίους, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρουσι πλέον εἰς τί νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτούς· ἔχουσι ἤδη τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ποικιλίαν ἐκείνην φίλων ἀνταποκρινομένων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πνεύματος καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ χοροφυλακείου αὐτῶν· ἔχουσι ἤδη ὅλα τὰ μερίσματα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἡμέρας ἀπασχολημένα· εἶσιν ἀνθρώποι μεθοδικοί καὶ νουνεχῆς δὲν ἐκδίδουσι πλέον γραμμῆται· ἠδύγαντο νὰ φέρωσιν ἐπὶ τοῦ μειώπου μικρὸν χάρισμα μετὰ τῆς λέξεως—πληθροῦς—καθὼς τὰ omnia δὲν ἀπωθοῦσι τινα, εἰσὶ τοῦναντίον φιλόφρονες πρὸς πάντας, ἀλλὰ δὲν ὁμιλοῦσι πλέον εἰμὴ μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς παραθυρίδος, ἔτοιμοι νὰ κλείσωσιν ἑμὴν ταύτην μετὰ γλυκείας ὀσμῆς, ζητοῦντες συγγνώμην. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἀνήκει καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ζῆ μὲ ἓνα μόνον φίλον, ὃν αὐτὸς εὗρηκε, καὶ ὃ ὀπίσθεν τὸν ἔχει μαγεύσει· διψθεῖς εἰς τὴν μοναδικὴν ἐκείνην λατρείαν, δὲν θέλει νὰ βλέπῃ ἄλλους πέριξ αὐτοῦ· εἶνε ὡς τὰ σώματα ἐκεῖνα, ἄτινα, συντεθέντα ἄπαξ, χάνουσι τὴν ἑαυτῶν συγγένειαν, καὶ δὲν χρησιμεύουσι πλέον εἰς καμίαν σύνθεσιν. Εἶνε ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν συνάπτουσι φιλίας, διότι ποτὲ δὲν ἔχουσι δοκιμάσει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἀνάγκην δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς τὸ αἰσθημα τῆς φιλίας καθὼς παρ' ἄλλους δὲν ὑπάρχει τὸ αἰσθημα τῆς μονακικῆς διέρχονται τὴν ζωὴν, ὡς οἱ φανατικοὶ βουδισταί, θανατοῦντες τὸν ἴδιον ὀφθαλμὸν ἑαυτοῦ· μόνον, δὲν ἐπιθυμοῦσι συντροφίαν, ζητοῦμενοι, δὲν φεύγουσιν· εἶσιν ἀδιάφοροι· ἔχουσι δι' ὅλους τὸ αὐτὸ μειδιάμα, τὸν αὐτὸν χαιρετισμὸν· οὔτε δύσθυμοι, οὔτε ἄθυμοι, οὔτε φιλόφρονες, οὔτε ἀγροῖκοι· δὲν ἐκφράζουσι τίποτε διὰ τοῦ βλέμματός, ἢ χεῖρ αὐτῶν φαίνεται νεκρά· δὲν αἰσθάνονται οὔτε τρυφερότητα, οὔτε ἀγροικίας, οὔτε συμπαιθείας, οὔτε ἀντιπαθείας· παρηγοροῦσι τὰς φι-

λικὰς ἐνδείξεις, ἃς ἀνταλλάσσουσιν οἱ ἄλλοι ἔμπροσθεν αὐτῶν, μὲ εἶδος ἐκπλήξεως, ὡς ἠθέλον παρηγορήσει τὰς συμπαιθετικὰς κινήσεις δύο φιλῶν, ἢ τοὺς ἔρωτας τῶν μυθικῶν ἐκείνων ὄντων ἄλλων κόσμων, ἅπαντα ἐγκλείουσι δύο ψυχὰς καὶ δύο φύσεις ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ ἀναγινώσκονται εὐκόλως ἐκ τοῦ μειδιάματος, ὅπερ μειδιῶσιν ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, ἐμπυρνωμένοι ὑπὸ σπινθηρῶς ψυχολογικῆς περιεργείας μεμυγμένης ἐλαφροῦ ἀνοησίας, ἐσκιασμένης δὲ ὡς ὑπὸ σκιᾶς ὑβρισθείσης αἰδοῦς· εἶσιν ἐπίσης τινες, οἵτινες εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ προσώπων, ἀναγινώσκονται πάραυτα, ἀπὸ τοῦ βλέμματός, ὅπερ ῥίπτουσι πέριξ, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς νὰ λέγῃ.—Κλέπται; Προδότηι; Κατάσκοποι; Διαφθορεῖς;—ἀπὸ φρονήματος προφανεσιάντης βδελυγμίας, καὶ σχεδὸν ἀπὸ τῆς φρικιάσεως ἢν δοκιμάζουσι ὁσάκις ἀποτείνητε πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον· φρόνημα ἰσοσύντῳ ζωῆρον ὥστε οὐδὲ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Γαλαίον κρύπτουσι αὐτό, καὶ καταφεύγουσι εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον ἐν πάσῃ γνωριμίᾳ νέα, οὐχὶ τόσῳ ἐξ ἀποτελέσματος λυπηρᾶς πείρας, ἢν περὶ τοῦ κόσμου ἔχουσι κάμει, ὅσο ἔξ ἐμψύτου ἀποστρεφῆς πρὸς τὸν ἀνθρώπον, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ ζῆλον ἀρχήμου καὶ δυσώδους· οὐχὶ τόσον ἐκ μίσους, ὅσον ἐκ φόβου· καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον νὰ βεβαιώσωμεν αὐτούς, εἰμὴ τὸ νὰ δείξωμεν διὰ καὶ αὐτοῖ ἐμπνέουσιν ἡμῶν ἀήτητον ἀνιτάθειαν, ἢ βαθεῖαν περιφρόνησιν. Οὕτως ἐπίσης μεταξὺ ἀνθρώπων εὐκόλων καὶ γλοιωδῶν, ὑπάρχουσι τύποι συνειθέστατοι καὶ ἐπίσης εὐκόλοι νὰ ἀναγνωρισθῶσιν. Εἰς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ζητεῖ νέον φίλον διότι καθ' ἑκάστην χάνει ἓνα παλαιόν· ἀπόρητος τοῖς πᾶσιν, ἀνίκανος δὲ νὰ ἀντιέξῃ εἰς τὴν μόνωσιν, εἶνε ἠναγκασμένος νὰ πληροῦ διηνεκῶς τὰ πέριξ αὐτοῦ κενά, συναθροίζων φίλους πανταχόθεν ἄνευ συμπαιθείας καὶ ἄνευ ἐκλογῆς. Ὁ ἄλλος εἶνε ὁ φιλόδοξος ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ βλέμματός καὶ τῆς θερμοῦς λέξεως, ἄσπιτος εὐγενείας καὶ ἐπαίνων, ὅστις ζητεῖ φίλους ὡς εἰς ὑποψήφιους ζητεῖ ψήφους, οὐχὶ μὲ τὸν σκοπὸν ἰδιαίτερας ὠφελείας,

λλὰ μὲ δεύτερον τέλος εὐρὴν καὶ ἄπειρον, δι' ὅπερ βοηθεῖ αὐτοὺς νὰ κρατῶσιν ἀνοικτὰς χιλίας ὁδοῦς, καὶ οὐδεμία βοήθεια φαίνεται αὐτοῖς ἰάσιμος· ἐν εἶδος μεταπράτου φιλιῶν, ταμίου συμπαιθεῶν, ὅστις ἔλκεται πρὸς τὸ γραμματίον ὑπὸ χιλίων καὶ συλλέγει τὸ ἑκατοστόν, καὶ θὰ κάμῃ νὰ κορποφορήσωσιν καλῶς, ἐν δέοντι τὰ διεσκορπισμένα αὐτοῦ κεφάλαια. Ὁ τρίτος εἶνε ὁ ὠρειότερος· εἶνε ὁ ἐρασιῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Οὐδεμία λυπηρὰ πείρα ἠδυνήθη νὰ θεραπεύσῃ αὐτόν. Ἐχετε συναγῆσει αὐτὸν ἑκατοντάκις ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ ταξειδεύοντες, ἢ ἔχετε ἴδει αὐτὸν ἐπὶ καθίσματος ἐν τῷ θεάτρῳ. Μειδιᾷ τοῖς πᾶσι, στρέφεται πρὸς πάντας, ζητεῖ νὰ συνάγῃ ὁμίλιαν μετὰ πάντων, λέγει παρηγοῖα τὰς πράξεις αὐτοῦ, ἀκροῖται τῶν ἄλλων θρησκευτικῶς, ἐδγνωμονεῖ ἐνδομύχως πρὸς ὅν τινα φαίνεται αὐτῷ εὖνους, γίνεται ἰκέτης ἐκείνου ὅστις φαίνεται ὅτι δὲν ἐπιμελεῖται αὐτοῦ, ἀποθαροῦνεται καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀποποιήσιν, δὲν εὐρίσκει ἡσυχίαν ἐν μέσῳ δέκα ἀγνώστων, μέχρως οὐ ἐπιτύχη ἐν βλέμματι ἢ φιλόφρονά τινα λέξιν παρ' ὄλων τῶν δέκα· ἀληθῆς φίλων ἐπαίτης· ἠθέλεν ἀποχωρεῖ δυστυχῆς ὅταν δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπαναλαμβάνῃ καθ' ἑκάστην τὴν προσφιλεῖ φράσιν, τὴν σημαίαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ.—Σήμερον ἔκαμα μίαν γνωριμίαν.

Ἄλλ' ἐπίσης καὶ οἱ πλέον εὐμενεῖς καὶ πλέον ἔμπροσθεν ἀποβαίνουσι δύσκολοι προχωροῦσης τῆς ἡλικίας.

Πῶς συνδέομεν τὰς φιλίας πρὸ δεκαπενταετίας! Πρὶν εἶναι γνωρισθῶμεν εἶμεθα φίλοι· εἶμεθα συνοπλιῆται τοῦ ἀπείρου ἐκείνου στρατοῦ διαχυθέντος ἀνὰ τὸν κόσμον, ὅταν παρεσκευάζετο, φρονάσσοντος ὡς εἰς ὠκεανός, εἰς τὴν μεγάλην τῆς ζωῆς χεῖρῶν, καὶ τὰ χρώματα δι' ὧν ἀνεγνωρίζομεθα, ἦσαν τὰ χρώματα τοῦ προσώπου ἡμῶν, καὶ ἡ γαλήνιος λέξις ἐσπινθηροβόλε· ἐπὶ τοῦ μειώπου ἡμῶν. Συνητηώμεθα εἰς ἔρημον τόπον ἀνὰ τὴν ἐξοχὴν· καὶ καθὼς τὰ παιδία ὅταν τὸ πρῶτον γνωρισθῶσιν δεικνύουσιν ὅλα αὐτῶν τὰ παιγνίδια, ἡμεῖς ἀπεκαλύπτομεν εὐθὺς ὅλα ἡμῶν τὰ μύχια αἰσθημάτων· τὸ πᾶν ἐν μιᾷ σιγῇ εἶχε λεχθῆ· σιτοργὴ πρὸς πρόσωπα ἢ πράγματα, συμβάντα τῶν σχολείων, ἔρωτες καὶ ἄλλη φανταζόμενα ἢ πραγματικὰ, ὑποθέσεις οἰκογενειακά, φρονήματα θρησκευτικά, καὶ προθέσεις διὰ τὸ μέλλον καὶ ἐλπίδες· καὶ καθόσον εἰσῆρχετο τὸ σκότος, καὶ ἐπεσπύδεν τὸ βῆμα πρὸς τὴν πόλιν, ὑπολάμπουσαν ἤδη ἐκ τῶν φάτων, ἢ ἐμπιστοσύνη καθίστατο εὐλοκιστέρα, αἱ λέξεις χαμηλότεραι καὶ πλέον θερμοῖ, καὶ ἡ φαντασία ἐφλογίζετο· εἴχομεν ἀνακαλύψει τὴν ἰδανικὸν ἡμῶν φίλον, τὸν προὔμιμωμεν πολλῶν ἄλλων, ἔλεγεν ἡμῶν ἢ καρδία ὅτι δὲν θὰ χωρισθῶμεν ποτὲ· ἐπανηροχόμεθα

εἰς τὴν πόλιν, χειροκρατούμενοι, ἀπεχαιρευόμεθα μὲ τόνον ἀνδρικής φιλίας, σφίγγοντες τὴν χεῖρα ὅπερ ἐσῆμαιεν ὄρκον, καὶ ἐπεσορέφομεν οἴκαδε μὲ τὸν ἡμέτερον Πυλάδην ἐν τῇ καρδίᾳ, ὑπερήφανοι, πλήρεις κοιοροτοῦ καὶ εὐχαριστημένοι.

Ἄλλὰ τώρα! Ἡ πείρα... Ἀκριβῶς· πῶς ποτε τοσοῦτω μεταβάλλει ἡμᾶς εἰς τόσῳ ὀλίγα ἔτη, ἢ ἐγκωμιασθεῖσα αὐτῆς πείρα, ἦτις, διὰ πολλούς, οἵτινες διέρχονται βίον πεπεισμένον καὶ μονότονον, περιορίζεται εἰς μικρὸν ἀριθμὸν ἐλαχίστων πράξεων; Ἄν ἠθέλεν εἶναι ἢ περιστασις νὸ εἴπωμεν διὰ εἶμεθα πολὺ εὐκόλοι νὰ μελετήσωμεν ὡς ἀποτελεσμα τῆς πείρας ἐκεῖνο ὅπερ εἶνε προῖον τῆς ἡμετέρας παρακμῆς; καὶ ἢ δυσπιστία ἡμῶν πρὸς νέας φιλίας δὲν ἀπογορεῖ, τόσῳ ἐκ τῶν ἀπατῶν, ὅσο ἐκ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀρετῶν, αἵτινες καθίσταται ἡμᾶς ποτε ἐμπιστους; Ἐγενόμεθα σοφώτεροι ἢ ἐταλαιπωρηθῆ ἢ ψυχῇ ἡμῶν; Τὸ σπουδαῖον εἶνε δὲι τώρα παρηγοροῦμεν ἑαυτοὺς νέον πρόσωπον, ὡς εἰς παρηγορητῆς ἐν πολέμῳ παρηγορεῖ ἑαυτοὺς νέον ὀρίζοντα πάντες δυνατὸν νὰ κρύπτωσιν ἐχθρόν. Εἰς τὴν πρῶτην ἐμφάνισιν ἀγνώστου τινός, ὅστις φαίνεται διατεθειμένος νὰ ἀποβῆ φίλος ἡμῶν, προκύπτουσι πάραυτα ἡμῶν ἑκατὸν προβλήματα· κατὰ τί θὰ δυνηθῆ νὰ βλάβῃ ἢ ὀφελῆσῃ ἡμᾶς; θὰ δεσπώσωμεν ἐπ' αὐτοῦ; θὰ δεσπώσῃ αὐτὸς ἐφ' ἡμῶν; θὰ διαρκέσῃ ἡ φιλία; Ἐν ἀκαρῆ διασκορπίζονται ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν, ἅπαντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἐμεδίασαν καὶ ἔπεινον ἡμῶν τὴν χεῖρα κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον τρόπον, καὶ οὓς ἔπειτα μετεμελήθημεν ὅτι ἐξελέξαμεν ὡς φίλους. Ἡ διάνοια ἡμῶν τρέχει εὐθὺς πρὸς τὴν πρῶτην ποικιλίαν, ἦτις ἔσεται ἐπίσης μετὰ τοῦ νεωστί ἐλθόντος, πρὸς τὰς δυσσεσκεῖας, τὰς ἀνοησίας, τὰς τραχείας διασκέψεις, τὰς ἐπιπόνους συνδιαλλαγὰς, δι' ὧν δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀπωθήσωμεν τοὺς ἄλλους· καὶ ἔλλειπει ἡμῶν τὸ θάρρος νὰ ἀρχίσωμεν τὴν νέαν ἐκείνην ὁδὸν τῶν δοκιμασιῶν. Εἶνε λυπηρόν· εἶμεθα καθ' αὐτὸ εἰς κατάστασιν μουτικῆς ἐχθρας ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου γένους· ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ἐν ἣ φαίνεται ὅτι δι' ἡμᾶς εἶνε ἄπνοος, ὡς εἶπε φιλόσοφος τις, ἢ φυλὴ τῶν ἀγαπητῶν ἀνθρώπων· καὶ ὑποφέρομεν ὀλίγω ἐξεταζόμενοι ἀμφότεροι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, μαντεῶν ἐκάτερος τὰς σκέψεις τοῦ ἄλλου. Ποιοῦμεν ἀληθεῖς ἀφώνους διαλόγους, οἵτινες θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μετατραπῶσιν εἰς λέξεις πιστῶς. Ὑπαρχούσης ἐλαφροῦς μεταξὺ ἡμῶν συμπαιθείας, δὲν παραλείπομεν νὰ κάμωμεν τὰς προσφιλᾶς ἡμῶν.—Φαίνεσαι χρηστικός· ἀλλὰ δυνατὸν νὰ μὴ ἔχῃς εἰμὴ μόνον τὴν ὄψιν.—Τὸ ἐξωτερικόν σου δὲν μὲ δυσσεσκεῖ· ὑπάρχουσι ὁμοῦ ὄρατα ἄνθη ὄζοντα κορῆτος σεσηπότος.—Ἐχομεν καθ' αὐτὸ νὰ δοκιμάσωμεν ἕαν συνδυάσῃται; Ἐγὼ δὲν ἠξεύρω νὰ διαιρέσω.—Ἡ

καρδία μοι προλέγει αίτια· αλλά μήπως θά ήτο ή πρώτη φορά καθ' ήν με άπατι — 'Αρκεί έχω ανάγκην να σπουδάσω καλλίτερον το πρόσωπόν σου. — 'Εν τοσούτω δίδομεν φιλοφρόνως τήν χείρα, ανταλλάσσοιτες εύλαβή χαιρετισμόν. Καί τοῦτο συμβαίνει σχεδόν καθ' εκάστην. Καί εις εκάστην νέαν ώθησιν προς τινος πολιοῦ φίλους λαμβάνομεν πάλιν τήν πανηγυρικήν απόφασιν. — Ποιέ πλέον νέας φίλιας. *Αποκρουστέα οίωδήπαιτε συμπάθεια άγνώστου. Να κλείσωμεν τας πύλας τής καρδίας εις πάντας, και να μη άφήσωμεν ειμή όλισθηρόν είσοδον, εν ή οὐδεις να ήνε δυνατόν να ουλληφθή.

Μάταιαι αποφάσεις ! 'Ο άνθρωπος ήτε πάντοτε δια τόν όμοιον αυτού ή μεγαλειτέρα πηγή, τόσω των πότων, όσω και τής ευτυχίας. Εις ώρας άρκος· όχι πλέον νέας φίλιας· μυρία όμως άπροσδόκητοι περιστασεις αναγκάζουσι ημάς να παροβώμεν τήν απόφασιν ταύτην· χαρά καθιστώσα ημάς εξάλλους, λύπη ήτις μάς άσθενίζει, διάγρομμα δια το όποτον έχομεν ανάγκην βοήθειας, ουλλαμβάνουσα ημάς άπροσδοκήτως, και κάμνονσα να τείνωμεν τας χείρας ευγνωμόως. Τής φιλοτιμίας οδους άπειρου, εκ τούτου δέ άπειρών των τρόπων δι' ών δύναται τις να χαρισθή ή τυφλώση αυτήν, είμεθα διηγεκώς εκτεθειμένοι ες εκείνον όστις δι' ενός κτυπήματος κυριεύει τήν χείρα τής φίλιας ημών. Καί εξ άλλου, όσω και αν ήμεθα έμπειροι του κόσμου, και δυσηπιστώμεν εκάστω νέω προσώπω, ή ιδέα ήν εκ πρώτης όψεως λαμβάνομεν περί τινος άγνωστου, ήνε πάντοτε, δια λόγον τινά, περισσότερο ευνοϊκή παρ' ότι δεν πιστεύομεν ημείς αυτοί· τόσω ήνε αληθές ότι φθάσαντες εις βαθμόν τινά οικειότητος με τον νέον φίλον, όσωδήποτε και αν ήνε άγαπητός, πάντοτε χλευάζομεν ημάς αυτούς, σκεπτόμενοι τα μέσα δι' ών προσεπαθοῦμεν κατ' αρχάς να κρύψωμεν αυτω ήμετέρος τινος αδυναμίας, ών έφαινετο ημιν ότι αυτος ήτο ελεύθερος, και πάντοτε καιτοι ηΰξησεν ή αγάπη, αισθανόμεθα ελαττωθην το σεβας. Δυνατόν να ήπατήθημεν εκατοστάκις· ή μόνη όμως σκέψις, ήτις εν τέλει των λογισασμων, δεν ήνε καθόλου αδύνατος, ότι το άγνωστον πόσωπον ήνε εξαίρεσις θανμασία και σαρκούται τέλος δι' ημάς το ιδεώδες τής εντελους φίλιας, μόνη ή σκέψις αυτή, έχρωματισμένη ελαφροτάτη έλπίδος ακιτι, άρκεί να ώθήση ημάς εις τήν νέαν εκείνην δοκιμήν. Καί έπειτα, έχομεν όλοι δοκιμάσει πόσον άθλια και άγονοι είσιν οι βραχέια εκείναι περιόδοι τής ζωής ημών, καθ' ός αποφασίζομεν να θεωρώμεν πάντας ως έχθρούς, και να εκδικηθώμεν επί των άγνωστων ους δυνάμεθα να άπωθήσωμεν, τας άδικίας ός ελάβομεν παρὰ των φίλων τούς όποιους δεν δυνάμεθα να τιμωρήσωμεν. Χωρίς να το προΐδωμεν, δεν πράττομεν άλλο ή να μισώμεν εν αυτοίς τα ελαττώματα δι' ών δεν θέλομεν να διορθώ-

σωμεν ημάς αυτούς· περιφρονούμεν τούς όμοίους ημών, και ή περιφρόνησις αυτή εν' ή αδυναμία του μίσους ημών· είμεθα ήναγκασμένοι να περισιτείλωμεν όλα τα αισθήματα εκπαθήσεως αινα εγείρουσιν εν ημιν οι γενναίοι πρόξεις και οίεσ· γενείς χαρακτήρες, να κοπιζώμεν όλα τα αισθήματα εσπλαγχνίας τα εκ δυστυχιών πηγάζοντα, να άποκρούωμεν, να καταστρέφωμεν διηγεκώς και άγρώως όλας τας ευνοϊκας και επεικεις σκέψεις, τας συμπαιθεϊς φαντασίας, τας προσφιλις επιθυμίας, σωρηδόν επερχομένης, παρὰ τήν θέλησιν ημών, από του βήθους τής ψυχής, ενθα θορυβοῦσι πεπεισμένοι αι καλά ημών κλίσεις· εν τέλει δέ κουράζει και λυπει ημάς ή άχάριστος εκείνη εργασία. 'Επί τινος χρόνον διατηρεϊ άκόμη ημάς Ισχυρούς ή υπερηφάνεια, άπρόοπτος ειτα ώθησις τής καρδίας ώθη ημάς εν μέσω των ανθρώπων, άρρωπισμένους και μειημελημένους, πλήρεις εσπλαγχνίας δι' ημάς αυτούς και τούς άλλους, με τήν καρδίαν ανοικτήν εις νέας φίλιας, διατεθειμένους να άρκεσθώμεν εις το όλιγον εκείνο όπερ ήνε καλόν εις πάντα, πεπεισμένους, ότι ήνε άδικον, ούτιδανόν, άνόητον, να κινώμεθα έχθρικώς κατὰ του ανθρώπινου γένους, να περιφρονώμεν και άπωθώμεν τούς μεν μετά των δέ, χωρίς να έχωμεν αισθησιν, άνθρωποι δεδεμένοι τη ίδια αλύσει και καταδικασμένοι εις τας ίδιαις θλίψεις, άσθενείς, άθλιοι, επιθάνατοι, και οι όποτοι περικυκλοῦμεν τήν οδόν ημών εκ δακρύων, πυρός, και αίματος.

Τέλος Δ. 'Ι. Καρ.

Η ΒΕΝΖΟΝΑΦΘΟΛΗ ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΟΦΑΙ

Αί τροφαί τής θρέψεως είναι ή παραγωγική δύναμις του σώματος του 'Ανθρώπου. Τροφαί δέ τής θρέψεως είναι όχι μόνον αι ενέχουσαι άζωτον ή λευκωματοειδεις ουσίας, αλλά και αι έστερνημένοι μικροβίων και των σπόρων αυτών. Αί τροφαί λοιπόν τής θρέψεως είσιν αι ενέχουσαι άζωτον ή λευκωματοειδεις ουσίας και έστερνημένοι μικροβίων και των σπόρων αυτών. 'Εκ των άνω εξήχθη ό εξής φυσιολογικός και υγιεινός όρισμός. «Αί τροφαί τρέφουσιν αναλόγως των στοιχείων τής συστάσεως αυτών και αναλόγως τής άποστειρώσεως και αντισηψίας αυτών. 'Η άποστειρώσις εν ταίς τροφαίς και μάάλιστα ταίς ζωϊκαίς είναι δύσκολον να επιτευχθή. 'Η αντισηψία ή κοινώς γενομένη δια του χλωριούχου νατρίου αντικαθίσταται έλωφελώς υπό του χλωρικού νατρίου και του βρωμιούχου νατρίου. 'Αλλά δι' οίουδήποτε άλατος και αν αντισηπτιζώμεν τας τροφάς δεν δυνά-

μεθα ως άνω είπον να καταστήσωμεν αυτας στείρας των σπόρων και των μικροβίων τής ζυμώσεως και τής άποσυνθέσεως. 'Εν τούτοις έχομεν μίαν ουσίαν εξόχως αντιζυμωτικήν, ήτις εάν δεν δύναται να άποστειρώση τας τροφάς από τούς σπόρους και τα μικρόβια τής άποσυνθέσεως των οργανικών στοιχείων (των ζωϊκών τροφών) έχει όμως τοιαύτην χημικήν σύνθεσιν και σύστασιν ώστε εξουδετερεϊ έντελώς τούς σπόρους τής ζυμώσεως και τα μικρόβια αυτής. 'Η ουσία αυτή είναι ή βενζοναφθόλη. Τής βενζοναφθόλης ποιούμεν χρῆσιν αδιάφορον εις ποσόν οίονδήποτε, είτε θέτοντες αυτήν εις τας δια τής θερμότητος παρασκευαζόμενας τροφάς, είτε μιγνύοντες αυτήν μετά των έτοιμών προς βρώσιν. 'Η βενζοναφθόλη είναι κόνις λεική ελαφρά, αδιάλυτος εν τω ύδατι, διαλύεται δέ επί ποσόν εις ύψηλν θερμότητα και μιγνυμένη μετά τινων τροφών. 'Η βενζοναφθόλη λαμβανόμενη μετά των τροφών εις το ποσόν των δέκα μέχρις είκοσι γραμμαρίων δι' ημέρας αύξάνει τήν θρέψιν ως εξουδετεροῦσα τούς σπόρους και τα μικρόβια τής ζυμώσεως και επιδρῶσα ελαφρώς και επί των σπόρων τής άποσυνθέσεως.

X. Μπενής, ιατρός

ΠΑΙΓΝΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

ΠΩΣ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ

Θέλετε να εύρητε τήν ηλικίαν τινός, ακριβώς πότων έτων και άκόμη πόσων μηνών ήνε, πρό παντός μάς κυρίας ; Παρακαλέσατέ την να πολλαπλασιάση τον αριθμόν του μηνός τής γενήσεως της επί 2. Μετά ταῦτα παρακαλέσατέ την να προσθέση 5 εις τον ούτω ευρεθέντα αριθμόν, να πολλαπλασιάση δέ το όλον επί 50 και να προσθέση ειτα τον αριθμόν τής ηλικίας της. *Εκ του ευρεθέντος γινομένου να αφαιρέση τας ημέρας ενός κοινού έτους, δηλ να αφαιρέση 365. *Επειτα παρακαλέσατέ την να προσθέση άκόμη προς χάριν σας 115 και να οās είπη τον αριθμόν ον έχει εύρη, όστις πάντως σύγκειται εκ τριών ψηφίων. Λοιπόν τα μεν δύο εκ δεξιών δίδουσι τον αριθμόν των έτων της, ενφ ό εξ άριστερών τον αριθμόν των μηνών της. Προς πληρεστέραν κατανόησιν, παραθέτομεν εν παράδειγμα. 'Υποθέσομεν ότι εγεννήθη Μάρτιον. 'Ο μήν ούτως ήνε 3ος.

Πολλαπλασιαζομεν το 3 επί 2	και έχομεν	6
Προσθέτομεν	5	11
Πολ/μεν	επί 50	550
*Εστω ότι η κυρία ήνε		
25 έτων προσθέτω	25	575
αφαιρούμεν	365	365
*Υπόλοιπον		
Προσθέτομεν	115	115
325		

Ευρίσκομεν λοιπόν 325. Το χωρίζομεν εις δύο και τα μεν εκ δεξιών δύο ψηφία μάς δεικνύουν ότι ήνε 25 έτων και το εκ δεξιών ότι εγεννήθη τον 3ον μήνα, δηλ. Μάρτιον.

Χρ. Γαροδικας

Σπουδαστής των Φυσ. 'Επιστ.

ΧΡΥΣΑ ΛΟΓΙΑ

— 'Η ανάπαισις του πνεύματος θέτει τον άνθρωπον εν εισηγή προς όλον τον κόσμον. 'Η τοιαύτη εισηγή ήνε μέθοδος τής επιτέλεσεως μεγάλων έργων εν συμμαχία μετά του Θεού. *'Ινα μάθης τήν τέχνην του αναπαύσθαι, πρέπει ν' αρχίσης από τον κανόνα του να εγκαταλίπης πάσαν σκέψιν και φροντίδα τής ήβδομάδος εκάστην Κυριακήν. — 'Ο λαίμαργος λαμβάνει πολύ όλιγον όφελος εκ της τροφής του. Είνε ως να θέτης άνθρακας και ξύλα, όλα εν μεγάλη ποσότητι, όλα δι' αιμα, εντός έστιας, ήτις ούτω δεν δύναται να αναπύξη πῦρ. *Ολίγη τροφή, τραγομένη εν αναπαύσει, μασσωμένη βεβουλεμένης και μετ' ούτως ειπεῖν βεβουλεμένης τέφρωσις, θα σοί προσκομίση περισσότερο καλόν παρὰ δεκαπλασια τροφή τραγομένη έσπυρμένης. — Οι πολλοί θεωροῦν ως άρετήν να ευρίσκονται εις διηκενή ένταση και διαν ή κόπωση τούς καταβάλλη, αντι να σπεύδουσι εις άναπαυσιν λαμβάνουσι διεγερτικά, να εξακολουθήρωσι δρώντες. *Αρνούται να δώσωσιν εις τήν Φύσιν τον σπυόμενον καιρόν, να επισκευάση τήν μηχανήν. Νομίζομεν ότι έχουσι ανάγκην Ιατροῦ, ενφ απλούστατα έχουσι ανάγκην αναπαύσεως. Δυστυχώς το κοινωνικόν σύστημα, το όποτον βασίζεται επί του ανταγωνισμού, αναγκάζει τούς πολλούς να παραβλέπωσι τήν περι αναπαύσεως άπατησιν τής Φύσεως. — 'Ο φόβος είναι δουλεία. *Οτι φοβείσαι, θα το πάθης. 'Η επικρατούσα πτωχεία είναι άποτέλεσμα φόβου. *Ο φόβος άκρωτηριάζει το πνεῦμα και εκθέτει τον οργανισμόν εις τόσους. *Ο φόβος περι τής γνώμης των άλλων ως προς τας πράξεις σου και έκφράσεις σου σέ καθιστῆ δουλον. — Καθ' ήν ώραν έτελείς τι, όσωνδήποτε μικρόν πράγμα, είναι επάναγκες να συγκεντρώνης διόκλησον τον νοῦν σου επ' αυτού του εκτελουμένου. Είνε μέγα σφάλμα να στείλλης μακράν τον νοῦν τής εκτελουμένης πράξεως. Διά τής έξεως ταύτης περιέρχεται τις εις άνοσίαν διανοητικήν τοιαύτην, ώστε να μη κατορθώνη να συγκρατήση τήν προσοχήν του εις το εκτελούμενον έργον. ΠΩ. Δρ.



Η ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΠΡΙΓΜΗΝΗΣΣΑ ΚΑΙΚΙΑΙΑ

Κατά φωτογραφίαν τοῦ συζύγου τῆς Διαδόχου τῆς Γερμανίας φοροῦσα ἰδιόρρηθμον ἐνδυμασίαν.



ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΓΕΤΩΝΟΣ

Οἱ τέσσαρες ἄνδρες σύρουν ἐν τῶν ἐλκύθρων, εἰς ἄφου τὸ θέσουν ἐν ἀσφαλείᾳ, σήκουν παρ' αὐτῶ μελανὴν σημάλαν, ὥστε τὰ εἶνε καταφανῆς ἡ θέσις, ὅπου εὐρίσκειται ἀπὸ μακρᾶν. Κατόπιν ἐπιστρέφουν διὰ γὰ σύρουν καὶ τὸ δεύτερον... Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ πορεία τῆς ἀποστολῆς Σάνκλετον.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΠΟΛΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ.)

Τὰ πρὸς ὕπνον ἀναγκαῖα συνεποσοῦντο ἐν ἐνὶ σάκκῳ δι' ἕκαστον ἄνδρα. Ἦτο τρόπον τινὰ ὁ κοιτῶν μας, ἐνθα τῆς ἡμέρας ἀπξάσης, ἀπελαμβάνομεν τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἕκαστος, ἵνα ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ ὅ,τι ἄλλο ἢ ἀρέσκεια καὶ αἱ περιστάσεις μᾶς ἐπέτρεπον.

Τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαλεῖα συνίσταντο ἐξ ἐνὸς θεοδολίθου, πιξίδων, ὑψομέτρων καὶ μεταλλικῶν βαρομέτρων, διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ὑψῶν, θερμομέτρων οἰνοπνεύματος, βαθμολογημένων μέχρις 100° Φαρ. κάτω τοῦ μηδενός, ταξιμέτρων (*) καὶ τῶν ἀναγκαϊούτων πινάκων πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν παρατηρήσεων. Ἄπαντα κεκλεισμένα μεθ' ἱκανῆς ποσότητος σημειωματαρίων, ἐν κιβωτίῳ βάρους ἐν συνόλῳ 18 κοιλῶν. Ἄπασαι δὲ αἱ ἀποσκευαὶ καὶ τὸ ὑλικόν, ἦσαν φορτωμένα ἐπὶ τεσσάρων ἐλκύθρων, ἕκαστου συρομένου ὑφ' ἑνὸς πόνεῦ.

Πρὸ τῆς πρὸς τὸν Πόλον πορείας μας,

(*) Αὐτομετρικὰ ὄργανα πρὸς μέτρησιν τῶν διανυομένων ἀποστάσεων.

ἐπεχείρησα δύο προκαταρκτικὰς ἐκδρομὰς ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Παγοσωροῦ τοῦ πελλωρίου παγετώνοσ δι' οὗ ἐπρόκειτο γὰ ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τοῦ Νότου.

Ἡ πρώτη ἐγένετο ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἐδάφους, τοῦ ὡς σινδόνης ἐκ χιῶνος ἐκτεινομένου, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτοκινήτου. Τὴν 12 ὄθεν Αὐγούστου, δέκα πρὸ τῆς ἐπανίδου τοῦ ἡλίου ἡμέρας, ἀνεχώρησα μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ἀρμυτάζ. Διαρκούσης τῆς ἐκδρομῆς ταύτης συννητήσαμεν ψύχην δριμύα καὶ ἰσχυροτάτην χιονοθύελλαν. Μετὰ συνεχεῖς διακυμάνσεις τὸ θερμοῦμετρον κατῆλθε τοὺς 45,05 καὶ μάλιστα μέχρι τοῦ 58,08 κάτω τοῦ μηδενός! Ὡς ἐκ τούτου μετὰ δυσκολίας ἐγένοντο αἱ παρατηρήσεις. Οὕτω ἐπὶ τῆς ἡμέρας μετὰ τὴν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὀδοιπορίαν μας, πόσον ἀναπαυτικὸς καὶ εὐάρεστος μᾶς ἐβῆ ἡμέρα ὁ θερμὸς καὶ καλῶς φωτιζόμενος οἰκίσκος μας καὶ μετὰ πόσων πείναν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν χειμερινὴν διαμονὴν μας! Ἡ μεγίστη ὄρεξις μας προὔξενεν ἐκπληξιν μεγάλην εἰς τοὺς συν-

τρόφους μας, όσοι ιδίως δὲν εἶχον λάβει πρότερον μέρος εἰς τοιαύτας ἐξερευνήσεις. Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσωσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των, βλέποντες νὰ καταβροχθίζωμεν, ἀνευ διακοπῆς τινος, ζωμόν, ἄρτον, βούτυρον καὶ πελώρια τεμάχια ὀπτῆς φώκης.

Προφανῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδρομῆς ταύτης δὲν ὑπῆρξεν ἐνθουσιαστικόν. Ὁ παγετῶν ἦτο κεχωσμένος ὑπὸ παχύτατον στρώμα χιόνος, ἦτο δὲ λίαν ἀμφὺ βάλον ἀνθὰ ἠδύνατο ἐπ' αὐτῆς νὰ προχωρῇ τὸ αὐτοκίνητον ἐβδομάδας τινὰς βραδύτερον, ὁπότε θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ βαδίσωμεν πρὸς νότον.

Ἡ δευτέρα ἐκδρομὴ τῆς ἀνοιξέως ἐγένετο περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου. Σκοπὸς ταύτης ἦν ἡ ἐγκαθίδρυσις ἀποθήκης ἐν σημείῳ προκεχωρημένῳ πρὸς νότον, ἵνα δοθέντος ὅτι ἠθέλομεν ἀπαξ φθάσει ἐκεῖ, δυνηθῶμεν ν' ἀντικαταστήσωμεν τὰς ἕως τότε καταλυθείσας τροφὰς μας.

Ἐπὶ τοῦ Παγοσωροῦ, τοῦ Σεπτεμβρίου ὄντος ψυχροτάτου, δὲν παρέλαβον καὶ τοὺς πόνευ' κατὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην ἐκδρομὴν. Ἐσκέψθη μὴπως ἀποβαρύνω τὰ πολύτιμα ταῦτα ζῶα, ἐκθέτων αὐτὰ ἀποτόμως εἰς τὴν ἀγριότητα τοῦ κοιροῦ. Ἐπίσης οὐδὲ κύνες παρέλαβα, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα ἀρνοῦνται νὰ προχωρήσουν, ὅταν ὁ ἀνεμος τὰ κτυπᾷ καὶ ρίπτει κατὰ πρόσωπον καὶ δὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς πυκνὰς νιφάδας χιόνος. Ἄλλως τε ἤμην ἀσφαλῆς, ὅτι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι δύναται νὰ προχωρῶσιν καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ κύνες σταματῶσιν. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ὁμάς ἐξ ἀνδρῶν ῥωμαλέων εἶνε ἱκανὴ νὰ προχωρήσῃ ἀδιάφορον μὲ τίνα καιρὸν, ἐκτός πλέον ἐν καιρῷ σφοδροτάτων χιονοθυελλῶν.

Τὴν 22 λοιπὸν Σεπτεμβρίου ὁ Ἄδαμς, ὁ Βίλδ, ὁ Μάρσαλ, ὁ Γιούτσε, ὁ Μάρστον, ὁ Δέβ καὶ ἐγὼ ἠρχίσασμεν τὴν πρὸς Νότον πορείαν, μετὰ φορτίου 462 περίπου κοιλῶν. Ἐπὶ τῆς 79°36' Ν. πλάτους, ἢ 222 χιλιομέτρα ἀπὸ τῶν παραχειμαδίων, ἰδρύθη ἡ ἀποθήκη, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀποθήκη Δ, ὡς ἔκτοτε ἐκλήθη.

Κατόπιν σκέψεως, δὲν ἀφίσαμεν ποσῶς ἐν τῇ ἀποθήκῃ ταύτῃ ἄλλο τι ἐκτός ὀλίγου μαῖς διὰ τοὺς πόνευ', ἐκ φόβου μὴπως δὲν τὰ ἐπανεύρωμεν. Ἐὰν ἡ ὑπόνοια αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο, φυσικὰ ἡ ἀπώλεια τοῦ μαῖς θὰ μᾶς ἦτο ἀρκοῦντως βραδεία, ὅμως τουλάχιστον δὲν θὰ ἐπέφερε καὶ τὴν διακοπὴν τῆς πρὸς τὰ πρόσω πορείας μας.

Κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην οἱ χιονοθύελλαι μᾶς ἠνάγκασαν πολλάκις νὰ μείνωμεν πρηνεῖς ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν σάκ-

κῶν μας. Ἐπὶ καὶ ἡμίσειαν ἐν συνόλῳ ἡμέρας διήρκεσεν ἡ εἰς ἀκινήσιαν καταδίκη μας. Ταυτοχρόνως τὸ ψῦχος τοσαύτην ἀπέκτησε δριμύτητα ὥστε ἐπανειλημμένως τὸ πετρέλαιον τῶν φορητῶν κλιβάνων μας ἐπήγη ἢ μετεβάλλετο εἰς σιροπώδες ρευστόν, παρόμοιον γάλακτι συμπυκνωμένῳ. Μὲ τοιοῦτον καιρὸν ἦτο παραλογισμὸς ἢ ἐξακολούθησις τῆς πορείας. Τὴν 13 τέλος Ὀκτωβρίου, μετὰ κοπιώδεις σταθμούς ἠτοιμάσθημεν πρὸς ἐπάνοδον. Ὡς δὲ συνήθως, ἐπανερχόμεθα μὲ τρομερὰν ὄρεξιν.

Ἄπαξ δὲ συνελθόντες ἐκ τοῦ κόπου τοῦ ἐπακολουθοῦντος τὰς ἐπὶ τῶν πάγων ἐκδρομὰς, εἰργαζόμεθα πολὺ πλέον ἐνεργητικῶς καὶ ὅσον οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῶν προπαρασκευῶν τῆς ἀποστολῆς μας πρὸς τὴν ἐσχατιὰν τοῦ Νότου, ἀρξάμενοι τῶν μετακομίσεων τῶν βαρέων πραγμάτων μας ἀπὸ τὸ Pointe de la Hutte.*

ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΑΓΟΣΩΡΟΥ

Ἡ 28η Ὀκτωβρίου, ἡ μεγάλη τέλος ἡμέρα, ἡ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως διὰ τὸ μέγα ἡμῶν ἐπιχείρημα ἐφθασεν, οὐτινος αἱ προετοιμασίαι ἀπερρόφησαν ὅλας μου τὰς σκέψεις καὶ τὸν χρόνον ἀπὸ τριῶν καὶ πλέον ἔτων.

Ἀναχωρῶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ δόκτορος Μαρσάλ, τοῦ Ἄδαμς καὶ τοῦ Βίλδ. Ἐπικοινωνικὴ δὲ ἀκολουθία μᾶς ἀκολουθεῖ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας. Ἐπὶ τῶν καλυπτόντων τὸ φιόρδ, ὅπερ μέχρι τῆς Παγοσωροῦ διήκει, εἰς πόνευ' ἤρξατο χωλοίνων, ἐξ οὗ ἠναγκάσθημεν νὰ διατρίψωμεν ἐν τῷ Pointe de la Hutte μέχρι τῆς 3 Νοεμβρίου. Ἐπίσης δὲ μετὰ ταῦτα αἱ δυσκολίαι ἀρχονται. Ἡ χιών εἶνε μαλακὴ καὶ οἱ πάγοι διερρηγμένοι. Ἴδου δὲ μετ' ὀλίγον χιονοθύελλα μᾶς περιβάλλει ἐν τῇ παγετώδει αὐτῆς ἀκμῇ. Πορεία τεσσάρων ἡμερῶν ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις διανυθείσα, μόλις μᾶς ἀπεμάκρυνεν 48 χιλιομέτρα ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως καὶ μᾶς ἔφερεν ἐν τῷ μέσῳ λαβυρίνθου ρηγμάτων. Ἐκεῖ ἀποχωρίζομεθα τῆς ἐπικοινωνικῆς ἀκολουθίας. Καὶ διὰ ζωνοτάτων χειραψιῶν οἱ σύντροφοί μας ἐκφράζουν τὴν θερμότη-

(* Τὸ Pointe de la Hutte, εὐρισκόμενον 20 περίπου μίλια πρὸς νότον τῶν οἰκημάτων, ἦτο πρότερον ὁ χειμερινὸς σταθμὸς τοῦ Discovery. Τὸ ἰδρυθὲν ὑπὸ τῆς ἀποστολῆς ταύτης παράπηγμα, ἐν καλῇ ἀκόμῃ καταστάσει εὐρισκόμενον, μᾶς ἐχρησίμευσεν ὡς κεντρικὴ ἀποθήκη ὡς ἐγγὺς τῆς Παγοσωροῦ καὶ πολλάκις ὡς καταφύγιον ἐν κακοκαιρίαις.

τα τῶν εὐχῶν των, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ μας. Οὐχὶ δε ἀνευ μικρᾶς τινος δόσεως θλίψεων τοὺς βλέπομεν μακρυνόμενους, ἵνα ἐπανέλθωσι πρὸς τὴν ἀφθονίαν καὶ ἐν οἰκίματι ὄντως ἀνέτω.

Ἀκριβῶς τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, σοβαρὸν τι συμβᾶν μᾶς ἐτάροξεν. Αἰφνιδίως ὁ Ἄδαμς καὶ ὁ πόνευ' του κατολισθαίνουσιν ἐν τῇ ρήγματι «κεκαλυμένῳ» (*). Εὐτυχῶς ἐν τῇ πτώσει των συναντῶσι γέφυραν ἐκ χιόνος ἐφ' ἧς ἐρείδονται οὐχ ἦττον ἢ θέσις των δὲν παύεται οὔσα κινδυνώδης. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἡ γέφυρα δύναται κατορρεύουσα νὰ παρασύρῃ ἄνδρα καὶ ἵππον, ἐν ἀλυθμένῳ ἀβύσσῳ. Ὁ ὀπισθεν τοῦ Ἄδαμς βαδίζων Βίλδ ἀμέσως σπεύδει εἰς βοήθειαν τοῦ συντρόφου του καὶ τὸν βοηθεῖ νὰ ἐξέλθῃ, μεθ' ὃ ἀναλαμβάνουσι καὶ τὸν πόνευ'. Ἀκριβῶς δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἵππος ἐσύρθη μέχρι τοῦ χείλους τῆς βαράθρου, τὸ γεφύριον καταρρέει. Τὸ δυστύχημα τοῦτο ὀλίγου δεῖν μᾶς ἐστέρει ἐνὸς ἀνδρός, ἐνὸς ἵππου καὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν προμηθειῶν μας. Μετὰ δὲ τὴν περιπέτειαν ταύτην διεμείναμεν ὑπὸ σκηνῆν, ἀναμένοντες ἵνα ὁ οὐρανὸς αἰθριάσῃ καὶ δυνηθῶμεν νὰ διακρίνωμεν καθαρῶς ἐπὶ τῶν πάγων.

Ὅταν δ' ἐπανηρχίσασμεν τὸν δρόμον μας, φρικωδῶς δύσκολος καθίσταται ἡ πορεία. Ἡ ἐπιφάνεια, φαινομενικῶς συνεχῆς καὶ ὁμαλή, ὅτε μὲν ἀπεκαλύπτετο διερρηγμένη ὑπὸ κινδυνωδῶν κοιλωμάτων, συχνάκις κεκαλυμμένων ὑπὸ χιονώδους στρώματος, τῶν σχηματιζομένων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν παγετῶνων, καὶ ἅτινα ἐπὶ τῆς Μεγάλῃς Παγοσωροῦ, φθάνουσιν εἰς ὕψος ἐνὸς πολλάκις μέτρου καὶ πλέον. Ἐπὶ παρομοίῳ ἐδάφους, αἱ μεγαλύτεροι προφυλάξεις εἶνε ἀναγκαῖαι πρὸς ἀποφυγὴν καταστροφῶν ὀλεθρίων.

Τὴν 15 Νοεμβρίου, φθάνομεν εἰς τὴν ἀποθήκην Α', ὅπου φορτόνωμεν μέρος τῶν προμηθειῶν, ἃς εἶχομεν ἀποθηκεύσει.

... Αἱ ἡμέραι συνεχίζονται καθ' ὅλα ὁμοίαι. Καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἐγειρόμεθα εἰς τὰς 9 καὶ 40', καὶ εἰς τὰς 6 προγευματίζομεν κατόπιν ρίπτομεν τὰς σκηνὰς, ζευγνύομεν τοὺς πόνευ' καὶ θέτομεν τὰ πάντα ἐν τάξει ἐντὸς τῶν σάκκων. Τὸ ψῦχος καθιστᾷ τὰς προπαρασκευὰς βραδείας καὶ κοπιώδεις· τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως δὲν δίδεται παρὰ τὴν ὀγδόην ὥραν. Προχωροῦμεν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἐκάστου διευθύνοντος τὸν ἵππον του καὶ λαμβάνοντος κατὰ σειρὰν τὴν κεφαλὴν τῆς

(* Ρῆγμα ἐπὶ τοῦ πάγου κεκαλυμμένον ὑπὸ λεπτοῦ στρώματος χιόνος.



Περὶεργὸν σπήλαιον ἐκ πάγων, φωτογραφηθὲν κατὰ τὴν πολικὴν νύκτα ὑπὸ τὸ φῶς δύο φανῶν.

στήλης διὰ νὰ χαράξωμεν τὰ ἴχνη. Καθ' ἐκάστην ὥραν γίνεται ἀνάπαυσις πέντε λεπτῶν. Τὴν πρώτην μ. μ. ὥραν γίνεται ἡ μεγάλη στάσις διὰ τὸ δεύτερον πρόγευμα καὶ εἰς τὰς 6 τὸ μικρὸν στράτευμά μας ἀναπαύεται μετὰ κόπῳσιν ἐνάωρον. Μόλις φθάσαντες εἰς τὸν σταθμὸν, ἠσυχολήθημεν μὲ τοὺς πόνευ'. Τοὺς ἐψηκτρίσαμεν· εἶτα ἀφοῦ τοὺς ἐκαλύψαμεν δι' ἐφαπλωμάτων καὶ τοὺς προσεδέσαμεν ἐπὶ σχοινίου συρματίνου, τανυσμένου μεταξὺ τῶν ἐλακύθρων, τοῖς ἐδώκαμεν τὴν τροφήν των. Ἡ μεοῖς των συνεποσοῦτο εἰς 4—5 χιλιογρ. καθ' ἡμέραν. Ἐὰν μετὰ τὴν τροφήν ἵππος τις ἐφαίνετο ἀκόμῃ ἔχων πείναν, τοῦ ἐδίδομεν συμπληρωματικὴν τροφήν. Συμφέρον μας ἦτο ἄλλως τε νὰ τροφοδοτῶμεν ἀφθόνως τὰ ζῶα μας διὰ νὰ δύναται τὰς δυνάμεις των νὰ διατηρῶσι ὅσον τὸ δυνατόν μακρότερον χρόνον.

Ἀφοῦ ἐκοιμήθησαν οἱ πόνευ', ἐστήσαμεν τὰς σκηνὰς καὶ ὁ φύλαξ τῆς ἐβδομάδος ἠτοιμάσε τὸ δεῖπνον. Θερμανθείσα δὲ διὰ τοῦ κλιβάνου ἢ σκηνῆς, χρησιμεύουσα ἄλλως τε καὶ ὡς μαγειρεῖον, καθίστατο κατόπιν κοιτῶν ἰδιαίτερος εὐχάριστος καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπιζήτητος.

Καθήμενοι ὑπὸ τὴν σκηνὴν, περίξ τοῦ πυραύνου, καταβροχθίζομεν τὸ δεῖπνόν μας, κατόπιν καθήμεθα, ἐξαπλούμενοι ὑπὸ τοὺς

σάκκους διὰ τὰ γράψωμεν τὸ ἡμερολόγιόν μας καὶ τὰς σημειώσεις μας, πρὶν πέσωμεν εἰς τὸν βαθὺν ὕπνον τὸν προκαλούμενον ἐκ τῆς φυσικῆς ἐκτεταμένης κοπώσεως. Εἶναι αἱ πλέον εὐχάριστοι στιγμαὶ τῆς ἡμέρας.

Μία δευτέρα ἀποθήκη ἐτέθη ἐπὶ τῆς 81ης 4' νοτίου πλάτους, περὶ τὰ 140 χιλίωμ. μακρὰν τοῦ πρώτου. Μὴ ἔχοντες πλέον παρὰ μικρὰν ποσότητα τροφῆς διὰ τοὺς πόνεῦ, καὶ ἔχοντες ἀνάγκην ψυχροῦ κρέατος διὰ τὴν τροφήν μας καὶ χρησιμοποιοῦν τῆς ἀποθήκης, ἐφρονέυσαμεν ἕνα ἵπνον.

Ἡ τοποθέτησις τῆς ἀποταμιεύσεως ταύτης τῶν τροφῶν σημειοῦται δι' ἑνὸς ἐλακτύθρου κεχωσμένου καθέτως ἐντὸς τῆς χιόνης, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξέχη 2 μ. 40 καὶ ὑψ' ἑνὸς βαμβοῦ φέροντος μαύρην σημαίαν. Ἐννοεῖται ὅτι ἢ τε σημαία καὶ τὸ ἐλακτύθρον δὲν εἶναι ὄρατὰ εἰμὴ εἰς βραχυτάτην ἀπόστασιν. Διὰ τὰ ἐπανεύρωμεν τὴν ἀποθήκην ὑποχρεούμεθα νὰ μετρώμεν κυρίως τὰ ὑψώματα. Ἀφήνωμεν ἐδῶ μέρος τοῦ φονευθέντος πόνεῦ, ἕν κιδώτιον πετρελαίου καὶ προμήθειαν διπύρων. Ἀνὰ 140 χιλίωμ. μετρα προτιθέμεθα νὰ στῆνωμεν ὁμοίαν ἀποθήκην.

(Ἐπεταί συνέχεια)

AN—PIV

ΟΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Πῶς ἐξακριβώσιν τοῦ ἀνοθεύτου γάλακτος.

Βυθίσατε καθέως ἐν τῷ γάλακτι, τὸ ὁποῖον θέλετε νὰ δοκιμάσητε, μακρὰν χαλυβδίνην βελόνην, ἣν προγενεστέρως καλῶς καθαρίζετε ἀπὸ πάσης ξένης οὐσίας καὶ απογγίζετε. Καὶ ἂν μὲν τὰ γάλα εἶναι καθαρὸν, δεῖον ἵμα ἀποσύρειτε τὴν βελόνην σας νὰ φέρη αὐτὴ ἐπὶ τοῦ κάτω ἄκρου αὐτῆς μίαν μικρὸν σταγόνα γάλακτος. Τυθνητίον δὲν φέρει τοιαύτην, εἰὰν τὸ γάλα εἶναι νοθευμένον δι' ὕδατος.

Πῶς ἐξαλείφονται αἱ κηλίδες τῆς μελάνης.

Δάβετε ὀλίγον καλὸν γάλα φυσικὸν ἄβραστον καὶ ἐμβάλατε ἐν αὐτῷ τὸ μέρος τοῦ ὑφάσματος, ὅπερ φέρει τὰς κηλίδας καὶ τρίψατε αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς, κρατοῦντες τὸ ὑφάσμα ἐντὸς τοῦ γάλακτος. Ἐὰν μετὰ τινος στιγμῆς αἱ κηλίδες δὲν ἐξαφανισθῶσιν ἐντελῶς, θὰ εἴπη, ὅτι αὐταὶ εἶναι παλαιαὶ καὶ τότε πρέπει νὰ ξεπλύνετε τὸ ὑφάσμα καὶ νὰ ἐπαναλάβετε τὸ πείραμα ὡς ἄνω καὶ ἐκ δευτέρου.

Συγκόλλησις ξύλου καὶ ὑάλου.

Διαλύσατε θερμαίνοντες ἰχθυόκολλον ἐντὸς ὀ-

ξικοῦ δέξος, ἵνα σχηματισθῇ εἶδος πολιοῦ (πάστας) ὅστις στερεοποιεῖται ψυχραίνόμενος. Τότε διὰ τῆς πάστας ταύτης, θερμῆς εἰς οὐσης, συγκολήσατε τὸ ξύλον μετὰ τῆς ὑάλου καὶ ἔσται ἀδιόρηκτον.

Πῶς ἀποκαθαίρονται τὰ κηρία,

Ἐπάρχουσι διάφοροι τρόποι πρὸς τοῦτο. Ἐὰν ταῦτα ὦσι κατεσκευασμένα ἐκ κηρίνου κηροῦ, δεῖον νὰ θέσητε αὐτὰ ὀλοσχερῶς ἐντὸς μεταλλικῆς διαλύσεως καὶ ἀμείσως νὰ τὰ οιογγίζετε. Ἐὰν δὲ ταῦτα ουνίσονται ἐκ λευκοῦ διαφανοῦς κηροῦ, μονογεύσατε διὰ σάπωνος ἀπλῶς καὶ εἰτα οιογγίζετε διὰ λεπιοῦ ὑφάσματος.

α. Α. Α.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Εἰς μικρο—οἰκοκύρησις εἰστέρχεται ἐσπευσμένως εἰς τὸ γράφεσον ἑνὸς δικηγόρου καὶ τοῦ λέγει:

— Κύριε δικηγόρε, θέλω νὰ καταγγείλω τὸν γείτονά μου ἀμέσως τῶρα. . .

— Ἐχει καλῶς τί συνέβη;

— Νῆ, ἐφιλονικήσαμεν καὶ με εἶπε παληάνθρωπον, μασκαρᾶ, μπερμπάντη, ἀφιλότιμον, κατεργάρη, λωποδύτη, κλέπτη καὶ ἀκούς ἐκεῖ, ἐμένα! . . . καὶ μάλιστα μοῦ εἶπεν, ὅτι στοιχηματίζει, εἰὰν τοῦ εὐρω ἄλλον ἄνθρωπον ὡσὰν καὶ μένα. . . Λοιπόν, κύριε δικηγόρε, ἦλθα καὶ ἐγὼ νὰ εὐρω σας.

Φιλίσθενός τις μεσῆλιξ ζητεῖ κατ' ἄλλου οἰκῆμα εἰς Ἀμκρούσιον.

— Ἴδού αὐτό, τῷ λέγει ἡ ὁδηγός του, εἶνε τὸ καταλληλότερον, ἔχει ἀέρα ζωογόνον. Ὅλα τὰ περὶ ζῶα μας ποτὲ δὲν ἔπαθον τίποτε, ἔπως εἰς τὴν Κηρισσιᾶ, σας ὑπόσχουμι δὲ εἰς ὀλίγον καιρὸν θὰ γηράσθητε καὶ σεῖς ὅπως αὐτά, διότι τὸ νερὸ καὶ τὰ τρόφιμα τοῦ τόπου μᾶς δίδου μεγάλην ζωὴν.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ἀνοικτὴ ἀτμόσφαιρα, τὸ πῶς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ χλύη τῆς πεδιάδος καὶ ὁ ροῦς τοῦ ὕδατος ἀρκούσιν, ἵνα δείξωσι τὴν ἐργασίαν τῆς φύσεως καὶ τὴν μελέτην τοῦ ποιητοῦ.

Ἡ ἀνοικτὴ ἀτμόσφαιρα, τὸ πῶς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ χλύη τῆς πεδιάδος καὶ ὁ ροῦς τοῦ ὕδατος ἀρκούσιν, ἵνα δείξωσι τὴν ἐργασίαν τῆς φύσεως καὶ τὴν μελέτην τοῦ ποιητοῦ.



Ἐν ἐκάστη τῆς γῆς χώρα ἔνθα κατοικοῦσιν ἄνθρωποι, ἀναλόγως τῆς φύσεως καὶ τῶν τρόπων ἐν γένει τοῦ βίου αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ἡ λεγομένη καλλονὴ τῶν γυναικῶν.

Ἡ λεξις καλλονή, θεωρητικῶς τοῦλάχιστον, ἐκφράζει τὴν λεπτὴν καὶ ἀκριβῆ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου συμμετρίαν, ἣτις αὐτόχρημα πάλιν ἀποτελεῖ τὴν ὅλην γλαφυρότητα καὶ τὴν ἐν γένει κανονικότητα αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότεραν ἐν Ἑλλάδι ἐποχὴν ὑπῆρχον, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἀληθεῖς καλλοναὶ γυναικῶν. Τοιαῦται ὅμως τὴν σήμερον καθ' ἣν ζῶμεν οὐδαμοῦ δύναμεθα νὰ εἴπωμεν ἀσφκλῶς ἐν αὐτῇ εὐρηθῆναι. Καὶ βλέπομεν καθ' ἐκάστην ἐν τῇ κοινῇ γυναικῆς πλείστας κεκτημένας μικρὰν τινὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ὠραιότητα· ἀλλ' ἡ ὠραιότης τῶν αὐτῆ τυγχάνει φαινομενικῆ μόνον, οὐχὶ δὲ πραγματικῆ, καθ' ὅσον ἀπλῶς ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ψευδοῦς καὶ τεχνικῆς τοῦ προσώπου ἐπιχρώσεως τὴν ὁποίαν αὐταὶ ἀρέσκονται νὰ μεταχειρίζωνται, κινούμεναι ὑπὸ ἰδίαις τινὸς φιλαρσετικῆς, ἐνῶ ἐπὶ τῆς φυσικῆς τῶν ὄψεως πάραυτα διακρίνεται τὸ . . . ἀσχημον καὶ ἀπεχθές πολλακίς μάλιστα αὐτῶν, ὅπερ οὕτω διὰ τῆς τέχνης μόνον προσπαθοῦσι νὰ καλύπτωσι.

Ὅθεν ἀνευδοκίστως ἐνταῦθα λέγομεν, ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν ἀτυχῶς μειονεκτεῖ ἢ μᾶλλον παντελῶς στερεῖται γυναικῶν καλλονῶν, καίπερ τὸ κλίμα ταύτης τυγχάνει νὰ ᾖ ὑπερβαλλόντως ὑγιεινὸν καὶ γλυκὺ συνάμα ἢ ἀλλαχοῦ.

Ἀπατάται δὲ βεβαίως πᾶς οἰσοδήποτε φρονεῖ τὸ ἐναντιὸν τῆς γνώμης ταύτης ἡμῶν τῆς ἐπὶ σαφῶν ἄλλως τε στηριζομένης ἐνδείξεων.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἐλεῖ τῶν γυναικῶν καλλονῆ, οὐ μόνον ἔστιν ὑπερτέρα τῆς τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς γῆς, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον πάντων διατηρεῖται μέχρι τοῦ γήρατος. Τοῦτο δ' αὐτὸ συμβαίνει, καθόσον ἐκεῖ ὑπὸ ἄλλοιαις ὄλοις βιούσι συνθήκας καὶ προσέτι τοὺς δρους τοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν καλὴν διατήρησιν αὐτῆς τῆς καλλονῆς; τηροῦσιν ἐπακριβῶς.

Πλὴν ἡ τοιαύτη παρ' ἡμῶν ἀνυπαρξία τῶν, ὡς εἴπομεν, γυναικῶν καλλονῆς, ἀνάγκη ὅπως ἀποδοθῇ εἰς αἰτίαι, ἅτινα κυρίως φέρουσιν αὐτήν. Καὶ διὰ τὰ ἀναφέρωμεν τινὰ ἐκ τούτων δεόν νὰ θεωρήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπὸ ὑγιεινῆς καὶ

μόνης ἀπόψεως. Διότι ἡ ὑγεία εἶναι ἐκείνη ἣτις πρὸ παντὸς ἑτέρου πρέπει στερεῶς νὰ ᾖ συνδεδεμένη μετ' οἰσοδήποτε πράγματος ἀμέσως σχετιζομένου μετὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Τοῦτο κατὰ συνέπειαν ἔχοντες ὑπ' ὄψει νομίζομεν καλῶς, ὅτι τὸ κορσάσιον ἀρχῆθεν ὡς γεννηθῆ δὲν ἀνατρέφεται τῇ ἀμερίστῳ μερίμνῃ τῆς μητρὸς πάντοτε ὑπὸ πλείστας ὄσας ἐπόψεις ἄλλως πως, ὡς ἔδει τοῦτο νὰ γίνηται. Παρορῶμενον δ' οὕτω ὑπὸ ταύτης τῆς εἰς ἄλλὰ τινὰ μᾶλλον ἀσχολουμένης καὶ περιοριζομένης ἔχει βλαβηρὸν τὴν συνέπειαν νὰ ὑποπίπτῃ εἰς ἀσθενείας ὧν ἕνεκεν ἡ ὑπάρχουσα ἐν αὐτῇ καλλονὴ μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐξαφανίζεται.

Παρατὸς δὲ τῆς αἰτίας ταύτης, καὶ ἄλλα τινὰ μείζονα ἔχοντα σχέσιν μετὰ τὸ προκείμενον ἡμῶν θέμα συμβάλλουσιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς παρ' ἡμῶν ἀνυπαρξίας ἀληθοῦς, καθ' ὅλους τοὺς φυσικοὺς κανόνας, καλλονῆς γυναικῶν· δηλονότι, πλείσται κορσάδες ἐγκλειόμεναι ἄλλαι μὲν εἰς σχολεῖα διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν, ἕτεραι δὲ εἰς ἐργαστήρια διάφορα διὰ τὸν μόλις πορισμὸν τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν ἄρτου εὐρίσκονται πολλακίς ἐκτεθειμέναι εἰς περιβάλλον ἥκιστα ὑγιεινόν. Ἄλλ' οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἐν τοῖς πρώτοις ἐπὶ τῶν ἐδράνων κόπωσις καὶ ἡ ὑπέμετρος ἐν τοῖς δευτέροις ἐργασίαι καθιστῶσιν αὐτάς σὺν τῷ χρόνῳ καχεκτικὰς ὑπὸ σωματικῆν ἐπιψιν, οὕτως ὥστε πᾶν ὑπάρχον ἔγνος καλλονῆς ἀπ' αὐτῶν ἀρραίρεται.

Κατ' ἀκολουθίαν ταῦτα καὶ μόνον ἔχοντες ὑπ' ὄψει δύναμεθα ἤδη καλῶς νὰ ἐννοήσωμεν τὴν φυσικὴν λεπτότητα τῆς καλλονῆς καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν τοιούτων ἐπ' αὐτῆς περιπτώσεων.

Ἡ καλλονὴ χρῆζει ἰδίαις τινος ἐπιμελείας ὑγιεινῆς, τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ἄλλως ἀδύνατον ἔστι νὰ διατηρηθῇ τῇ γυναικί. Ἐν ἄλλοις διαφόροις κράτεσι τὸ πρότερον εἰς πάντα μέλημα τῶν ἀρμυδίων εἶνε ἡ καλὴ διατήρησις τῆς ὑγιεινῆς ἢ ἡμεῖς πάντοτε ἔχομεν ὡς δευτερεθον ζήτημα. Ἡ ὑγεία, ὡς εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, εἶναι ἡ προστάτις τῆς καλλονῆς. Εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἡ θῆκη ἢ ἐγκλείουσα αὐτήν.

Κατὰ τὸν Ἰατρὸν δὲ κ. Φιλαρετόπουλον καὶ

αυτή ἔτι ἢ ὑπὲρ μέτρον πολυσαρκία εἶνε ἐχθρὸς τῆς καλλονῆς τῶν γυναικῶν κατὰ μέγιστον μέρος. Διότι, λέγει, ἡ καλλονὴ εἶνε ἀσυμβίβαστος μὲ τὸ σωματικὸν τοῦτο ἐλάττωμα· ἦγον τὴν πολυσαρκίαν.

Ἄλλὰ πλὴν τῶν ἀνωτέρω τούτων καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ πολλακίς ἢ χρῆσις ποικίλων καλλυντικῶν τοῦ προσώπου τῶν γυναικῶν σκευασίων (ἐγγωρίων πάντως) κατασκευαζομένων ὑπὸ ψευδῶν οὐσιῶν, ἄλλοιοὶ οὐ μόνον τὴν φυσικὴν αὐτῶν ὄψιν, ἀλλ' ἐνίοτε βυτιδοῦ ἐν μέρει τοῦλάχιστον αὐτῆν. Συνεπῶς καὶ τοῦτο εἶναι μία ἐπὶ πλέον περίπτωσις μὴ συνάδουσα μὲ τοὺς ὅρους τῆς καλλονῆς.

Ἐν συνόλῳ πάντα ταῦτα κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, συνεπάγονται τέλεον τὴν ἐξοφάνισιν τῆς καλλονῆς τῶν παρ' ἡμῖν γυναικῶν. Ἐνίοτε αἱ γυναῖκες αἱ φέρουσαι ταύτην προτιμῶνται κάλλιον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ὡς σύζυγοι ἢ ἐκεῖναι αἰτινες κέκτηνται . . . πλοῦτον.

Ἡ καλλονὴ ταῖς γυναῖξιν ἀναμφισβητήτως τυγχάνει τὸ τιμαλφέστερον αὐτῶν κόσμημα, ὑπερ ταῖς δωρεῖται ἢ φύσις καὶ γενικῶς εἰπεῖν τὸ ἀγλάισμα πικρῶς λαοῦ.

Πλὴν αὐτῆ, ἐν τέλει ἐπαναλέγομεν, ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτῆς ιδιότητος ἀπαιτεῖ ἰδιόζουσαν τινὰ ἐπιμέλειαν διότι ἀφαιρουμένη ὑπ' οἰασθήποτε αἰτίας ἀδύνατον πολλακίς καθίσταται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς θέσιν καὶ ζωηρότητα.

Ἄθῆναι Χαράλ. Δ. Κουτῦφους

ΚΑΙΣΑΡ ΛΟΜΠΡΟΖΟ

Λοιπὸν καὶ ὁ πολὺς Λομπρόζο ἀπῆλθεν. Ὁ Ἰταλικὸς τύπος ἀναφέρει πολλὰς λεπτομερείας περὶ τοῦ θανάτου του, ὅστις θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας ἀπωλείας, ἃς ὑπέστη ἡ ἐπιστήμη.

Ὁ Καῖσαρ Λομπρόζο ἀπέθικνε τὴν 5ην πρωινήν ὥραν.

Τὴν προηγουμένην τοῦ θανάτου του συνωμίλησε κατὰ τὸ γεῦμα ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῶν θυγατέρων του ἐκ τῶν ὁποίων μία — ἡ κ. Πάολα — εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων ἰταλίδων συγγραφέων.

Εἰς τὰς 11 μ. μ. ἡ οἰκογενειακὴ συγκέντρωσις διελύθη καὶ ἀπεσῦρήθησαν ἄπαντες ὅπως ἀναπαυθεῖν.

Περὶ τὴν 2αν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἡ κ. Λομπρόζο ἀντελήθη ὅτι ὁ σύζυγός της εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ ὀξυτάτης κρίσεως προσελθούσης ἐκ καρδιακῆς παθῆσεως.

Εἰς τὴν οἰκίαν ἔσπευσε κληθεὶς καὶ ὁ ἰα-

τρὸς δὲ Ἀμίση ὅπως παράσχῃ τὴν συνδρομὴν του· αἱ προσπάθειαι ὅμως τῆς ἐπιστήμης ὅπως σώσῃ τὸν διαπρεπῆ μύστην της ἀπέβησαν εἰς μάρτην καὶ μετὰ τρίωρον ἀγωνίαν ἡ καρδιά τοῦ Καίσαρος Λομπρόζο ἔπαυσε πάλλουσα.

Ἡ εἰδησις τοῦ θανάτου τοῦ Λομπρόζο ἐτηλεγραφηθῆ εἰς ὅλους τοὺς μετ' αὐτοῦ συνδεομένους ἐπιστήμονας καὶ τὰ Πανεπιστήμια.

Τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ XIX αἰῶνος — λέγει κῆπου ὁ μέγας μονιστὴς Χαϊκελ — ἦθ' θεωρηθῆ πάντοτε ὡς μία ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας καὶ μεγαλοπρεπεστέρους ἐπιτυχίας τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς φύσεως προσέλαβον κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν. Βιολογία καὶ ἀνθρωπολογία, ψυχολογία καὶ κοινωνιολογία, φιλοσοφία καὶ ἱστορία ἀνιδρύθησαν ἐπὶ νέων βάσεων, διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Δάρβιν, τοῦ Χαϊκελ, τοῦ Βόγι, τοῦ Βύγνερ, τοῦ Μύλλερ, τοῦ Σπένσερ, τοῦ Ρωμανές. Εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἀνήκει καὶ ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἑγκληματικῆς Ἀνθρωπολογίας, ὁ Καῖσαρ Λομπρόζος, τὸν ὅποιον αἱ παράδοξοι ἐκ πρώτης ὄψεως θεωρεῖται του περὶ ἐγκλήματος, ἔκαμαν γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀμνηστους πρὸς τὴν μεγάλην ἐπιστημονικὴν κίνησιν, ἣτις ἤγειρε θύελλαν συζητήσεων, ἀντιλογιῶν καὶ ἀντεγκλήσεων. Σήμερον δὲ ὅτε ὁ θάνατος τὸν ἐκτύπησεν, ὅπως κτυπῆ ὁ κερκυνὸς τὰ ὑψηλὰ δένδρα, ἡ πτώσις του ἀντήχησεν εἰς ὅλον τὸν πνευματικὸν κόσμον.

Ὁ Καῖσαρ Λομπρόζος, ἰατρὸς καὶ ἀνθρωπολόγος, ἐγεννήθη εἰς τὴν Βενετίαν τὸ 1836. Εἰς τὴν νεότητά του, διὰ ν' ἀποδειχθῆ μίαν φορὰν ἀκόμη ὅτι ἡ δημιουργικὴ φαντασία εἶνε ἀπαραίτητον ἐφόδιον τόσον τοῦ ποιητοῦ, ὅσον καὶ τοῦ σοφοῦ, τοῦ στρατηγοῦ καὶ τοῦ ἐμπόρου, τοῦ προωρισμένου διὰ τὰς μεγάλας ἐπιτυχίας του εἰς τὴν νεότητά του ὁ Λομπρόζος ἔγραψε μυθιστορήματα, τραγωδίας, καὶ ἀργότερα φιλολογικὰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας. Τὸ 1862, μετὰ λαμπρὰς ἰατρικὰς σπουδὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ ἐξωτερικόν, διωρίσθη καθηγητὴς τῶν φρενητιδῶν νόσων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πάβιας, ὅπου ἵδρυσε καὶ μουσεῖον ψυχιατρικῆς. Ἐκεῖθεν μετετέθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τουρίνου, ὅπου ἐπὶ μικρὸν ἐδίδαξε τὴν ἰατροδικαστικὴν καὶ τὴν κλινικὴν ψυχιατρικὴν.

Κυρίως ὅμως ὁ Λομπρόζος ἔγεινε γνωστὸς ἐκ τῶν ἀνθρωπολογικῶν ἐργασιῶν του, αἱ ὁποῖαι μεταρράσθησαν σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Ὡς ἐγκληματολόγος ἰδίως ἔγεινε κηρυχθεὶς νέων καὶ πρωτοτύπων ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι κατέστησαν πεγκοίνως γνωστὰ τοῦλάχιστον εἰς τὰς γενικὰς τῶν γραμμὰς, ὅχι μόνον διὰ τοῦ ἐπι-

στημονικοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου ὄλων τῶν χωρῶν, διὰ τὸ παράδοξον καὶ ἀνατρεπτικὸν τῶν μέχρι τοῦδε κρατουσῶν θεωριῶν. Αἱ συνθήκαι τῆς ἀνεξερτησίας τοῦ ἐγκλήματος ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἡ κληρονομικότης καὶ ἡ ἐπίδρασις τῶν νευρικῶν νοσημάτων, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξεν εὐρύτατα διὰ σειρὰς παρατηρήσεων καὶ πειραμάτων ἀνέτρεψαν σχεδὸν τὰς κρατούσας γνώμας περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ἐγκληματιῶν. Ὁ ἐγκληματίας ἐθεωρήθη ἐφεξῆς, ὅχι πλέον ὡς ἔνοχος, ἀλλ' ὡς ἀρρωστος, ἔχων ἀνάγκην θεραπείας ἀντὶ καταδίκης. Ἡ νέα αὕτη ἀντιμετώπισις τοῦ ἐγκληματίου, ὅμως ὄκνηροῦ μίαν σκληρὰς εἰμαρμένης, ἐάν δὲν ἀνέτρεψε μέχρι τῆς ὥρας τὸ παλαιὸν Ποινικὸν Δίκαιον ἐπέδρασεν ὅμως σπουδαίως ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τῶν διαχειριζομένων τὴν παλαιὰν νομοθεσίαν, καὶ ἡ ψυχιατρικὴ, μετὰ τὸν Λομπρόζον, εἰσῆλθε δικαιοματικῶς εἰς τὰ τελέμη τῆς Δικαιοσύνης, ὁδηγὸς καὶ συμπάρεδρος εἰς τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου. Ἡ δόξα δὲν εἶνε μικρὰ διὰ τὸν εἰσηγητὴν τῶν καινῶν ἐπιστημονικῶν δαιμονίων.

Τὸ περίφημον σύγγραμμά του Λομπρόζο ἀπερὶ τοῦ Ἑγκλήματος, τῶν αἰτίων καὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, συνοψίζει ὅλην τὴν θεωρίαν καὶ τὸ μεγαλειότερον μέρος τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἐγκληματικῆς Ἀνθρωπολογίας. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ ὁ Λομπρόζος, στηριζόμενος κυρίως ἐπὶ τῆς στατιστικῆς, ἀναζητεῖ τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐγκληματικότητος τῶν μετεωρικῶν καὶ ὁρογραφικῶν συνθηκῶν, τῆς φυλῆς καὶ τῶν ὑγιεινῶν ἐξων, τῶν μορφῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας ὡς καὶ τῆς θρησκείας, τῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἀστικῆς καταστάσεως καὶ τῆς κληρονομικότητος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐγκλημα γενικῶς καὶ ἰδιαίτερος τὸ πολιτικὸν ἐγκλημα. Τὸ δεύτερον μέρος ἀφιερωμένον εἰς τὴν προφύλαξιν καὶ τὴν θεραπευτικὴν τοῦ ἐγκλήματος ἐξετάζει τὰ διάφορα προφυλακτικὰ μέτρα, τὰ ἐνδεδειγμένα ἐκ τῶν περιστάσεων. Τὸ τρίτον μέρος συζητεῖ τὰς ποινικὰς ἐφαρμογὰς, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐγκληματικῆς ἀνθρωπολογίας, καὶ ὑποδεικνύει τὸς ἐπενεχτέας ἐπ' αὐτῶν τροποποιήσεις. Ὁ διατρέχων τὸ ἐπαναστατικὸν αὐτὸ βιβλίον, εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὁποίου τὸ ἐγκλημα παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπιστημονικὴν μορφήν, φέρεται ἀναγκάτως νὰντιμετωπίσῃ αὐτό, ὡς μίαν ἀκόμη ἀσθένειαν, μαστίζουσαν τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς ἐν ἀκόμη ἀπὸ τὰ μεγάλα κακά, τὰ βαρύνοντα ἀνευθύνως τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἐπὶ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἀνεξερτήτως τῶν ἀντιρήσεων αἱ ὁποῖαι γενῶνται εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ τὴν ἐκτασιν, ποῦ προσδίδει εἰς τὰς θεωρίας του ὁ μέγας ἐγκληματολόγος. Ἡ συγνώμη, ὁ οἰκτιρμὸς καὶ ἡ ἐπιείκεια πρὸς τὸν

ἐγκληματικὸν ἀναδίδεται ἐξ ἐκάστης σελίδας τοῦ ἔργου του.

Αἱ θεωρίαι τοῦ Λομπρόζου ἀντεκρούσθησαν μὲ τὴν σφοδρότερην πολεμικὴν, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισεν ἐπιστημονικὴ θεωρία εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν. Αἱ βάσεις ὅμως αὐτῆς παραμένουν ἀκλόνητοι καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ἐγκλήματος κατὰ τὰς ἡμέρας μας ἐτροποποιήθη σημαντικῶς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Ἡ παιδαγωγικὴ καὶ ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη δὲν ἔμειναν ψυχραὶ πρὸ τῶν καινῶν δαιμονίων καὶ τὰ ποτελέσματα τῆς ἐπίδρασεως τῆς διδασκαλίας τοῦ Λομπρόζου καθίστανται ἡμέρα τῆ ἡμέρα πλέον ἢ καταφραγῆ.

Τὸ φάσμα τῆς ἐλευθερᾶς βουλήσεως, ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ ὁποίου ὁ ἀνθρώπος ὑπῆρξεν ἐξαιρέτως σκληρὸς καὶ ἀμείλικτος πρὸς τὸν ἀνθρώπον τοῦ σκοτεινοῦ πεδίου τῆς ψυχολογίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐξητμήσθη σχεδὸν ὑπὸ τὰς προσβολὰς τοῦ ἰσχυροῦ φωτός, ὑπερ ἐξεπέμφθη ἐξ ὄλων τῶν σημείων τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ πεδίου τῆς ψυχολογίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς ἰδίας του πράξεις, μία σκληρὰ εὐθύνη εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ὑπελογίσθησεν ποτὲ αἱ πολλαπλᾶ συνθήκαι ἐνὸς ὄργανισμοῦ, ἐκγεθιμένου εἰς ὅλας τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ἐπίδρασεις, τὰς ὁποίας κτεργάζεται ἡ τυφλὴ μοῖρα, ἠλαττώθη σημαντικῶς. Ὁ ἀνθρώπος, ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν τραγωδίαν παρουσιάσθη πάλιν ὡς οἰκτρὸν θύμα ἀοράτων ἐπιδράσεων, μυστικῶν δυνάμεων, διευθυνουσῶν τὴν τύχην του ἐπὶ τοῦ κόσμου. Ἡ Εἰμαρμένη, ἡ ἀμείλικτος καὶ σκληρὰ θεότης ἀνέλαβε πάλιν τὸ σκῆπτρόν της. Τὸ πλάσμα τῆς ποιήσεως καὶ τῆς φαντασίας ἔμεινε πλάσμα τῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ ἐγκληματολόγου ὁ οἶκος καὶ τὸ ἔλεος ἀναδίδεται πάλιν, ὅπως ἀνεδόθη μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν κόγχην τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου.

Ὁ Λομπρόζο ἦτο καὶ πνευματιστὴς

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ Καῖσαρ Λομπρόζο ἦτο κατ' ἀρχὰς ἐχθρὸς τοῦ πνευματισμοῦ, ἔγινε δὲ πνευματιστὴς, ἀφοῦ παρέστη εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Εὐσάπιας Παλαδίνου, τοῦ διασῆμου μέδιουμ κατ' ἐπίμονον προτροπὴν τῶν φίλων του.

Ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς εἰς τὸ ἰταλικὸν περιοδικὸν «Φῶς καὶ Σκιά» ἡ «τελευταία λέξις» τοῦ διασῆμου ἐπιστήμονος σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἡ γνώμη τοῦ Λομπρόζο περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου ἔχει ἰδιαίτερον ἀξίαν, διότι προέρχεται ἀπὸ ἐπιστήμονα διττῶς καταπεπονημένον, καὶ ἀπὸ τὸ γῆρας δηλαδὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν.

«Όταν — γράφει — περί τὰ τέλη σταδίου πλήρης ἀγώνων ὑπὲρ ἐπικρατήσεως τῶν νέων ἀρχῶν τῆς ψυχιατρικῆς καὶ τῆς ἐγκληματικῆς ἀνθρωπολογίας, ἤρχισα νὰ μελετῶ τὰ πνευματιστικὰ φαινόμενα, οἱ στενωτέρου πρὸς ἐμὲ συνδεσμένοι ἤρχισαν νὰ μοὶ λέγουν: Θέλεις νὰ ἐξευτελήσης ὄνομα, ἔπερ τιμᾶ ὀλόκληρος ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος, στάδιον τὸ ὁποῖον θαυμάζουν τόσοι ἄλλοι ἐπιστήμονες, μίαν θεωρίαν, τὴν ὁποῖαν ὅλοι ἀνεξαίρετως—καὶ αὐτοὶ οἱ μὴ ἐπιστήμονες—ἀποστρέφονται καὶ θεωροῦν γελοῖαν. Ἄλλ' αἱ ἀποτροπαὶ αὐταὶ τῶν φίλων μου δὲν μὲ ἔκαμαν νὰ διστάσω οὔτε στιγμὴν καὶ ἐξηκολούθησα πεποιθότως τὴν πορείαν μου, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπεφάσισα νὰ βαδίσω.

»Τούταντίον μάλιστα, αἱ εἰρωνεῖται τῶν φίλων μου συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐργασθῶ μὲ περισσοτέραν προθυμίαν καὶ ζῆλον, διότι ἤθελα νὰ στεφανώσω, οὕτως εἰπεῖν, τὸ στάδιόν μου μὲ ἀναζητήσεις καὶ μελέτας ἐπὶ θέματος, τὸ ὁποῖον ὅλοι ἐθεώρουν γελοῖον. Ἡ πνευματιστικὴ ὑπόθεσις ὁμοιάζει, μὲ τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν τοῦ ὠκεανοῦ, εἰς τὴν ὁποῖαν φαίνονται ποῦ καὶ πού μερικὰ νησίδαια.

»Πρέπει νὰ εἶναι τις γεωλόγος διὰ νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀρχαίας ἠπείρου καταποντισθείσης καὶ ἤδη ἀνευρισκομένης. Ὁ πολὺς κόσμος θεωρεῖ γελοῖαν αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐμπαίζει ὅσους ἀκούσῃ νὰ λέγουν, ὅτι ἐκεῖ ἔπου ὑπάρχουν σήμερον ὕδατα, ὑπῆρχεν ἄλλοτε στερεὰ. Εἰς τὸν πνευματισμὸν λοιπὸν ἐγὼ ἤδη ἀκράδαντως πιστεύω, μετὰ βαθεῖαν μελέτην καὶ ἐπισταμένους ἐρεῦνας καὶ πειράματα καὶ ὅσοι ἀμφιβόλλουν, εἰς πρᾶξωσι τὸ αὐτὸ».

II. N.

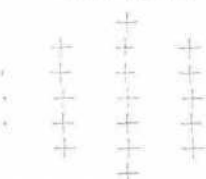
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(Καίρον I. Γ. Ελες)

43. Αἶνιγμα

Ἄν ἀλλάξῃ κεφαλὴν ἤρω; τις γνωστὸς, πάραυτα, εἰς τὴν στιγμὴν γίνεται ὑψός.

44. Ρόμβος



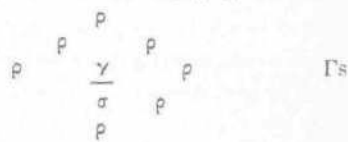
Νὰ τεθῶσιν ὀριζοντίως
 α') γράμμα, β') σύμβολο, γ') Διήλιος τις ποιητῆς,
 δ') ὄνομα θεᾶς, ε') σύμμετρος τις τῶν Τρώων, ς') μέρος τι τῆς κεφαλῆς ζ') γράμμα

οὕτως, ὥστε νὰ ἀναγινώσκονται καθέτως, ὡς δεικνύουσιν οἱ σταυροί,
 α') ὄνομα συγγενείας, β') θυγάτηρ τῆς Νυκτός, γ') ὑποδιαίρεσις κράτους.

45. Φωνεντόλιπον

N...λ...σ...ν...ν...λ...ν...π...γ...

46. Γρίφος



47. Λογοπαιγνικὴ ἐρώτησις

Τίς ἐκ τῶν προσηρόνων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς κυρίαν εἶνε τρόπον τινὰ φαρούτης;

48. Διπλῆ ἀκροστοιχίς



Νὰ τεθῶσιν ὀριζοντίως
 α') νῆσος τῆς Ἑλλάδος, β') γίγας Φιλιππῆος, γ') πόλις τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, δ') περιφανὴς πατριάρχης, ε') χώρα τῆς Ἰσπανίας, ς') περικαλλῆς νέος φρονεθεὶς ὑπὸ κάπρου
 οὕτως, ὥστε νὰ ἀναγινώσκονται καθέτως ἔν μὲν τῇ ἀρχῇ μία τῶν θυγατέρων τοῦ θεσπίου, ἐν δὲ τῷ τέλει υἱὸς τοῦ Διόλου.

ΕΛΛΗΝΟ-ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

Ἐγγράφονται ἐν αὐτῷ συνδρομηταὶ εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ. Ὡσαύτως
 Εἰσπράττονται ἀποδείξεις καὶ λογαριασμοί.
 Ἀποστέλλονται ταχ. δέματα εἰς Αἴγυπτον.
 Πωλοῦνται διάφορα περιοδικὰ, τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.
 Φωτογράφησις αἰουδήποτε ἀντικειμένου.
 Ἐμφανίσεις καὶ ἐκτυπώσεις φωτογραφικῶν ἐρασιτεχνῶν (amateurs).
 Προμηθεύονται διάφορα βιβλία, συγγράμματα καὶ ἀντικείμενα.
 Κατασκευάζονται ζυγογραφίαι (clichés) καὶ προβολεῖς αὐθημερόν.
 Γίνονται δεκτὰ καὶ ἀντιπροσωπεῖται.
 Γραφεῖα: Ἀδελφοὶ Προίντεζην (Ἐννετι Κήπου Ἰπουργείου Οἰκονομικῶν).

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ θερμῶς οἱ κατὰ τόπους ἀνταποκριταὶ μας, ὡς καὶ οἱ καθυστεροῦντες συνδρομαὶ τῆς «Φύσεως» καὶ τοῦ «Πανοράματος» ὅπως εὐαρεστούμενοι ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτας πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς τῶν καὶ διότι ἡ ἐκδοσις τόσον πολυδαπάνου ἔργου ἀπαιτεῖ τακτικὴν καταβολὴν τῶν συνδρομῶν.